

VÉRTANUK EMLÉKÉRE

Mire a Linotype ólomsorait formába zárják, majd pedig fekete festékkel fehér papírra nyomják a gépeknek parancsoló szorgos nyomdászok: az estevani csatátalan talán már minden csendes. A társadalmi megrázkodtatásoktól mindaddig megkímélt prériföld már beszitva a vértanuhaltalt halt bányászok vért, melynek szagától megittasultan ki tudja meddig folyik még a testvérharc abban a saskatchewani kis bányaplézen. Estevan városa a szürke népszerűtlenségből egyszerre a hírlapok első oldalára lépett elő, de ehhez vértanuk kellett.

Es itt meg kell állnunk egy pillanatra, hogy megkíséreljünk párhuzamot vonni a mult századbeli s a mai hangulat között. Habár az anyagi érvényesülés helyett magasabb szempontok vezérelték a 1848-as szabadságharc számban sokkaltak nagyobb vértanuit, abban megegyezik a kanadai Estevan az óhazai Aráddal, hogy mindkét város gyászos emlékü körülmények között született az a kitüntetés, hogy belekerült a történelembe. Az estevani bányászkatasztrófa ugyan nem fogja megbénítani egy egész nemzet életét, mint ahogy az 1849-iki aradi gyásznapi évtizedekig bélyegőn tartotta a magyar nép szívét, de mindenesetre sok vizet fog még zavarni a modern krónikák szomorú lapjain.

Első látásra talán nem lehet szerves összefüggést avagy még hasonlatosságot sem felfedezni 1931 nemzetközi munkásmozgalmai és 1848 nemzeti szabadságharcai között. Mindenek ellenére azonban megállapíthatjuk azt, hogy az események ezt látszanak igazolni. Avagy talán nem azok vesztek már akkor is életüket és vértüket, akik ártatlanok voltak a bonyodalmak feloldásában? Talán nem volt feleslegesen kiontott vér az aradi vértanuk vére éppen úgy, mint az estevani munkásoké? A választ ezekre a kérdésekre ne mi adjuk meg, hanem az olvasó.

Míg azonban meg valamiképpen megérthetjük, hogy a mult század közepén, amikor a felvilágosodás eszméi még nem hódították meg az ugynevezett művelt világot: akadtak hőberek, akik ártatlanok vérelvételére veresre festvén a földet, tehát lenetetlen módon képelték megoldani az akkori kornak a maihoz képest eltörpülő problémáit. Ma, ebben a modern huszadik században azonban már nem találhatunk mentséget azok részére, akik vérel és erőszakkal szeretnék megoldani azokat a kérdéseket, melyek kielégítő rendezésre a tudósok pártatlan szakértelme és a gazdasági berendezkedés halottaságján fetregő beteg emberiség jóakaratu hozzásegítése egyaránt szükséges.

A kanadai Magyarorságra egy része az aradi hőskök emlékét ünneplte meg méltó komolysággal, míg másik része az estevani satrájkoló bányászok halottait siratta. Az október 6.-iki ünnepeken még rámutattak arra, hogy kik és miért követték el 1849 október vérengzéseit — a mai modern világban már meg sem kísérelhetik okadatolni az estevani tragédia szomorú eseményeit pedig manapság már nem volna szabad minden tektória nélkül embervért ontani és a történelem ítélőszéké előtt fogunk intézkedéseikért megfellelni azokat, akik a gyászos kimentetlű összetűzést létrehozták.

Joggal kárhoztatja a közvélemény az estevani városi tanács azon határozatát, mely a végzetes tüntetést nem engedélyezte, viszont ugyanolyan alapon illeti a vervéd azokat, akik ártatlan emberek szárait uszították a maroknyi csendőrkülönítmény ellen ezáltal közvetlenül előidézvén a katasztrófát.

Jellemző feljegyzték azt is, hogy például Martin Forkin, a winnipeg kommunistaák jöfifített szervezési diktátora éppen úgy nem volt található a helyszínen, mint Dan Moar, a bányászszakszervezet ügyvezetője és James Sloan, a bányászok országos elnöke. Pedig ha volt valaki aki heteken keresztül vérre izgatott Estevan, Bienfait és Tayloron vidékén, akkor az az előbb említett három agitátor volt.

Az igazság pallosának végig kellene sujtania mindazon, akik a dolgok elfajulását tényleg nézték, avagy az okatlan tüntetést kérészkolták. Utóvégre azt a nézeteltérést, amely a bányászok és a munkaadók között fenállott, a kiontott embervérrel még csak kímélyítette a szakszervezet, a helyett, hogy elismította volna. Mert hiába is nézzük bármennyire "osztályharcos" szemmel a tényeket, annyi bizonyos, hogy az emberélet kinek-kinek olyanannyira szent és sérthetetlen kincse, hogy ahhoz éppen úgy nincs joga hozzányúlni — akár közvetve is — a unióknak, mint a rendőrpuskáknak. Avagy talán éppen azért ártatlan bányászoknak lelkiüket kitéhelték az estevani fucca porában, hogy a bányatulajdonosok továbbra is zavartalanul ragaszkodhassanak vélt igazukhoz, vagy hogy a csendőrbök támadására biztos távolból uszítók megkapják "hőstettükért" a vérel kiérdemelt jutalmat?

Amikor tehát Magyarokanada történelmet becsülő ezrei illő kegyelettel hajoltak meg az aradi vértanuk emléke előtt — ugyanakkor megborzadva fordultak el minden olyan kísérletől, amely nemcsak a nagy nemzeti célok, hanem már a ma hétköznapi problémáinak megoldása érdekében is emberéletet dob kizsákarva a porondra. Különösen most, amikor a szovjet-rendszerrel a fascizmus minden országban az általános lefegyverezést hangoztatták és a háborun szegyenkeve lehetőleg tárgyalások alapján igyekeznek megoldani az életbevágó kérdéseket. Az estevani lövöldözés szegénye a "felvilágosodott és öntudatos" emberiségnek, mely néhány gonosztevő uszítására kizsákarva a középkor rémes századaiba süllyesztvi a mai világot.

A kisanantnak is elhúzták a nótáját

A párisi könyvplac "La Nouvelle Europe Centrale" — azaz "Az új Középeurópa" című újdonságában rólunk magyarokról is sokszor történik említés. A kötet szerzője Lémonon azt, amit Csonka-Magyarországról írt, irántunk érzett rokonszervvel írta meg. A 30 lapon között ismertette a magyar munka dícséretéről, a magyar élniakarás ékes bizonyágáról szól. De Lémonon csak a trianoni Magyarországról beszél ilyen szívélyesen és azt is megjegyzi, hogy a békeszerződésekké bele kell "nyugodni". De amikor magyarul írja a "miértet", nem tud sulyosabb érvel felhozni, mint: "ha a régi megállapodásokat felbontjuk kétséges, hogy jobbkat tudnánk létesíteni."

Lémonon tisztán látja a kisanant politikai értelmét — Magyarországra bekerítését, sőt azt is megállapítja hogy Páris politikai manőverei nem tarthatják életben Benes álmát — a gazdaságilag lehetetlen kisanantot. Amint a 128-ik lapon maga írja: "Sem Jugoszláviának, sem Rumániának nincsenek Csehszlovákiával közös, közvetlen céljai". Ismételtlen megállapítja a szerző, hogy Rumánia és Jugoszlávia mezőgazdasági érdekei nem egyeznek meg a cseh ipar igényeivel és ritkán világította meg francia szerző Benes praktikáit nagyobb tárgyilagossággal.

Lémonon igen elismerően ír a csonka Magyarország gazdasági talpraállásáról és nem hallgatja el elismerését akkor sem, amikor kereskedelmi életünk, iparunk tárgyalására kerül a sor. Kemény ítéletet találunk azonban Jugoszláviáról, ahol — a szerző szerint — "még minden csak ezután kerül megoldásra!" Lémonon hosszasan foglalkozik a szerb pártokkal, a horvát problémával, a nagy-szerb államelmével, továbbá az áldatlan parlamenti civódásokkal, amelyeknek a diktátura végetvetett ugyan, de a szerző nem bízik ennek eredményességében.

Feltűnően érdekes a szerző ama megállapítása, amely Rumániát és Lengyelországot igen közel kapcsolatokba hozza és gondolattermelő az a tág távlat, amelyben a két állam közös jövője kímélyül. Alttalbanvéve Lémonon könyve ékes bizonyágára annak, hogy a jelenlegi állapotok életképtelnek.

KÉTEZER DOLLAR EGY JÓ TANACSÉRT

Londonból jelentik: Harold Smith, a nemrég Londonban elhalt amerikai milliomas, rövid halála előtt 2000 dolláros pályadíjat tűzött ki egy tanácsra, hogy miként lehetne 10 millió dollárt az emberiség legnagyobb javára felhasználni. A díjat H. Garrett, a Columbia-Egyetem lélektani tanára nyerte egy szellemi egészségügyi intézet felállításának tervével, amely a büntetés tudományos alapon tanulmányozná.

Smith, az amerikai szenikrály, Londonban született, mint földhözragadt szegény szülők gyermeke; 15 éves korában Új-Zélandba vándorolt ki, ahol egyideig farmmunkás volt, majd a legregényesebb kalandok között elvette egy maori törzsfőnök leányát. Később Amerikába vetődött, ahol szorgalommal és szerencsével óriási vagyont szerzett.

Az egyházak állásfoglalása a naptárreform kérdésében

Köztudomásu, hogy a genfi népszövetség szakkbizottsága a naptár reformálásának kérdését foglalkozik és olyan tervet dolgozott ki, amelyben az év 13 hónapból állana, minden hónap 28 napos volna és a katolikus egyház változó ünnepeit meghatározott napokon állapítaná meg. A népszövetség naptárreformjának kérdésében a Vatikán a legutóbbi időben állást foglalt. Ezt az állásfoglalást a Vatikán hivatalos lapja, az "Osservatore Romano" is mereti és így a Szentek nem emelne kifogást és nem támasztana nehézségeket a husvét ünnepeinek rögzítésével szemben, ha az nem ütköznék a szilárdan felépített tradíciók elhagyására.

Ami a görög nem egyesült egyházat illeti, az ortodoxia állásfoglalása az, hogy a Vatikán határozatától teszi függővé a maga álláspontját. Az anglikánok szerint semmiféle dogma nem tiltja a naptárreformot, így tehát abból eleve beleegyeznek, azzal a feltétellel, ha azt a keresztény vallás felekezetei is óhajtsák. Az északamerikai Egyesült Államok evangélikus gyatanácsa továbbá a németországi és a svájci reformátusok közös értekezlete minden fentartás nélkül egyezett bele a naptárreformba.

Titokban megörökítik a pesti telefonbeszélgetéseket

Érdekes újítást vezetett be a magyar posta a telefonbeszélgetéseknél. Engedélyt adott egy magyar feltalálónak arra, hogy telefonbeszélgetéseket megrögzítő készüléket bekapcsolja a budapesti telefonforgalomba. A feltaláló Marusák István a következőkben magyarázta meg a gép működését:

A készüléket bekapcsoljuk két telefonon beszélgető fél közé a vonalra és anélkül, hogy a legkisebb jel is elárulná jelenlétünket, a gép gramofonlemezre veszi a beszélgetést, melyet a hívó félnek a beszélgetés befejezése után azonnal visszadhatszunk telefonon, sőt a felvevő lemez azonnal lakására küldjük és a bármelyik gramofonon bármikor és akárhányszor lejátszható.

Mindössze egy telefonhívás a "Rögzítő"-höz és a két beszélgető közé észrevétel nélkül befuródik a felvevőtű, a maga kérielhetetlen pontosságával... A Rögzítő azonban még más célt is szolgál.

és ha a világegyetemnek fontos oka tenné célszerűvé és idősekrév, valamint jóossá annak megváltoztatását.

gál. Például valaki élő szóban, de telefon útján üzenetet akar hátrahagyni. A Rögzítő felveszi és a megjelölt időben közvetíti a címzett telefonelőfizetőnek, még pedig a hívó fél hangjának megtévesztően pontos mása révén.

A "Rögzítő" bevezetését hossz sa kísérletezések előzték meg melyek alatt a készülék minden szempontból kifogástalannak bizonyult, úgy a városi, mint a távolsági forgalomban. Ez reményt ad arra, hogy egyévi próbaidő után a találmány végleg bekapcsolódik a magyar telefon szolgálatba.

Az a kérdés, hogy a "Rögzítő" hűz és a két beszélgető közé észrevétel nélkül befuródik a felvevőtű, a maga kérielhetetlen pontosságával... A Rögzítő azonban még más célt is szolgál.

A MI LAPUNK AZ ÉLNI-ÁKARÓ TÜREKVÉSEK BATOR SZÓSZÓLÓJA, MELY MIN-DENKOR MEGVÉDI AZ IDEGENBE SZAKADT HONFITARSAINK ÉRDEKEIT

GABOR BARAT

IRTA: MIHALY LASZLÓ

A tűz piros rémvilága parázslott be a barátok ódon templomának ónkarikás ablakain. A lángok bíbor árnyékai félelmetesen táncoltak a szentek megfakult szobrain. Vad hufagatás idegen részeg lárna hangfoszlányai sivítottak bele, szinte percenként, az áhitat hajlékába.

Benn, mint az ijedelemfő megdermedt szívű, pihető galambserge, úgy ültek a padokban az udvarhelyiek. Jobbról a férfiak balról a nők. Idejötték, az Isten házába, hogy menedéket találjanak.

A szőcséken Gábor barát. Vállas, zömök, ércshangu egyházi férfi, nemes székei családjából származó. Az ősei a mult zivatáros századainak nehéz csatáin karddal a kezükben hullottak le a lóról. Ő az Isten szolgája lett de vérében ott égett a víztől virtus.

Gábor barát lenézett a szószékről. A komoly, megtört arcú férfiakra, a kislír szemű, ágogó nőkre. Itt ül szomoruan Ambrus Anna, a viruló leányzó is. Tóth Imre, a fiatal megyeli nótárius jegyese. A vőlegényét halálra keresték a megszálló osztrákok mert ő szervezte meg pár hónappal ezelőtt az ellenállást, amikor elemétek Bikafalvánál az ellenségnek s diadal masan szétszórták. Ezért el kellett menekülnie. És semmi hír róla.

Újra bevillogott a templom áhítatos csendjébe a kinti zajongás és véckarmalvai marangolta a sziveket, de mindent tulharsogott Gábor atya hangja, amint befejezte a beszédét: — Atyámfiai! Megpróbáltatásunk szomorú idején fontoljuk

meg azt, ha Isten velünk, ki ellenünk? Nála az erő, a győzelem s ő megóv minket minden gonosztól...

Az ament nem tudta már rámondani a tisztelendő mert hánál valaki megérintette csuhájá szegélyét. Lajos fráter volt. Odasuttogta halkán:

— Tisztelendő guardián, igen nagy baj van. Lent a kapuban, már osztrák zsandárok várják. El akarják fogni. Meneküljön a hátsó kijáraton! En addig... Gábor páter lehajolt egy pillanatra. Lajos fráter belekezdett a Miatyánkba.

A hívek nem is vették észre a cserét, hogy Gábor atya a hátsó ajtócskán eltűnt. Az osztrák csendőrbök, akik már lesték, lenn a barátot Lajos fráterre tették rá a billancsot és elhurcolták. A fráter viadálman intett a templomból kitűzőknak:

— Engem visznek el. Ne féltsétek kietek, a tisztelendót ártat. Jóhelyt van már.

Puskatűz vágódott az oldalába. Nem tudott többet szólni. Az érzékenyszívű Ambrus István megborzadva fordította el a szemét és karonragadta lányát, Annát, az ózkarcsu város-résépét.

— Az istentelenek! Nem bírom nézni. Gyertünk, Anikó, keressük meg édesapát aztán hazra... Mik történnek... — Istenem, mi lesz szegény Imrussal? — sirta el magát a leány.

Jött is már Ambrus István a híresneves mester, a komájával Kökösi Dénesel.

— Iszokljunk mielőbb haza, mert még ftragsasszák kijedtet is — sietette az asszony. — Égtem? Nahát, bennem emberükre találának. Hanem odaszemléljen csak, koma. Szörnyűség...

A piactéren, a református templom előtt, ott izzótt-süstörgött egy hatalmas máglya. Ősz szehasogatott-tépett könyvek, drága-kötésű foliások halmaza emésztődött a lángokban. A kollégium értékes, nagyhírű könyvtára. Az oláh martalócok hurcolták ki az egészét. Heydte tábornok osztrákjaival együtt vonultak be a havasoktól Udvarhely városába. Lándzsáikkal hadonásztak, részegen táncoltak a csapraütött pálinkáshordók mellett.

— Hallá-e kegyelmed — magyarázta Kökösi uram, — hogy mit műveltek ezek a haramiák! Tóth Gerson rektor-professzor urral? Megverték, agyba-főbe, majd hogy meg nem ölték. Meg elzárták két professzor urat is, hogy magukkal cipelik őket. Sőt még ezer és jó néhány forintokat követelnek a némes kollégiumtól.

— Azt lessék csak — dühös-ködött Ambrus uram — nem elég, hogy felprédálták a gyönyörű bibliotékát. Hej, csak ne volna a podagra a karomban, hát odaütnék nekik pusztá kézzel!

— Csak ne heveskedjék kegyelmed — csillapította az asszony — egy sem használ vele semmi. Inkább térjen be Kökösi koma is hozzánk. Jó ebéd, fiom tokány úgy elkészítve, ahogy kend szereti... Holnap, ki tudja, mit érünk?

A polgárok riadtan szédültek szét a házaikba. Csak a részeg csorda üvöltözött tovább a piacon. A fecskefarkú osztrák katonák bakancsa döngött a macskafejú kövezeten. Egykedvűen nézték az ittas oláh felkelők garzálkodását, nekik mindenben szabadkezvet engedve.

Az órák lassan, kínos várakozásban multak el. Már az estebe véselt bele a máglya,

mert egyre táplálták. A tivornya csak nem lankadt. Egyre féktelenebb lett a devernázó horda kedve. Ennek pedig, előreláthatólag, szörnyű következménye lesz. Nagyenyed, Zalánka...

— Inyen azért nem adjuk magunkat, bármí legyen...! És öreg este egyszerre megszólalt a barátok harangja. Furcsán, vézesen kongott. Ugy, mint amikor tűz van. Ambrus uram kapuját megdöngötte az egyik legénye:

— En vagyok, Pista, mester uram — ilhegte. — A diákok kiszabadították Zajos frátert. Ő harangozó. A Betlenfalvi-uton Gábor barát jön a zeteiaki nemzetőrökkel... Tóth Imre uram is velük van. Jerünk csak mi is!... Éljen!

Harmadnap ünneplés lakzi volt Udvarhelyt. Ambrus Anikó és Tóth Imre honvédtiszt, s pennáját félrevágott vőlegény esküvője. A vőlegény bizony felkötött karral jelent meg a nevezetes aktuson, de Ambrus uramnak is be volt kötve a képe.

Székelyudvarhelyt, a barátok ősi kolostorában, a folyosón sokszor láttam egy beporosodott, régi képet. Gábor baráté, akiről mesélik ezt a históriát.

HEJ AZ AZ ASSZONY!

IRTA ERDŐSI ISTVÁN

A gazdag uraság hatalmas erdejében egész nap izzadva, görnyedve vágta a fát egy szegény napszámos favágó.

Ott élt feleségével az erdőben, egy szegény kis viskóban. Az embernek keményen meg kellett dolgozni a mindennapi kenyérért.

Panaszkodott is érte eleget. Hogy miért kell a szegény embernek annyit dolgozni s mégis nyomorog. A gazdag meg nem csinál semmit s mégis jól él. Mindezen bajokért Adámot okozta. Szidta is, mint a bokrot.

— Az a számár Adám! Hívó tette azt a kis sütni valóját. Ha nem hajlik az asszony szavára, még most is ott lehetnék a paradicsomban! Mily jó is lenne az. Hej az az Adám!...

A feleségének is mindig ezt beszélte a fülebe. Nosza az se hagyta magát.

— Csak ne prédikáljon! A többi férfiak se lettek volna különben Adámnál.

— De a mindenségét! Ha én lettem volna Adám helyében, még most is a paradicsomban volnék.

Minden nap ezzel a vitával végződött.

Egyszer az uraság arrafelé járt s meghallotta, hogy a favágó és a felesége miről vitatkoznak.

Odaszólt az embernek: — Hát én csak azt mondom, hogy maga sem lenne külön Adámnál. Különben kipróbálhatjuk. Holnaptól fogva nálam ebédelnek. Nem kell semmit se dolgozniuk. Az ebédnél az asztalon lesz egy táj fedővel letakarva, azt nem szabad megnézniük, hogy mi van benne.

Améddig kibírják, anélkül, hogy megnéznék, mi van a táblanálam paradicsomi életük les. Hanem ha megszegik a tilalmat dolgozhatnak újra. Te hát holnap délre várom magukat.

A két ember egy darabig meglepően nézett a távozó uraság után.

ocsudván, elkezdett örmében ugrálni, klabálni.

— Hallottad ezt asszony! Paradicsomi életünk lesz! Vigan élünk, míg meg nem halunk, mert én ugyan meg nem nézem ebben az életben, hogy mi van a táblan.

Másnap délben a favágó meg a felesége ott ült a kastély egyik külön szobájában egy asztalnál s várakoztak. Hamarosan hozták az ebédet.

Főttálaltak nekik minden jót, amit csak szemük szájuk megkívánt, a titokzatos tálat is odadtették az asztal közepére s az azn magukra hagyták őket.

A két éhes ember, farkasétvágygal látott neki a finom ételnek s hamarosan belebeleztek mindent az utolsó morzsáig. A tálnak oda se néztek.

A szegény favágónak meg feleségének boldog napjai következtek.

Egész nap lustálkodtak, nem csináltak semmit. Hát minek is. Hisz megvan nekik a mindennapi bőven. Boldogok is voltak.

Igy ment ez a boldog élet egy hónapig.

A hónap vége felé az asszony nak valahogy már nem izlett az ebéd. Folyton a tálat nézegette.

A férje rá is dörgött. — Mi az ördögöt nézed annyira azt a tálat? — Szeretném tudni, hogy mi van benne.

— Nem hallgatsz! El akarod rontani a boldogságunkat! Azt akarod, hogy újra dolgozzak, mint egy állat. Ezért a vacak tálat. Hagyd ott, ahol van, aztán egyél.

— Szeretném tudni... fűtöltött magában, hát issen... zsszony!

Az angol sajtó is érdeklődik az üllői ásatások iránt

Üllő Budapest környékének egy legrégebbi községe. Árpád fejedelem Üllő nevű fiának volt birtoka. Nevét is innen kapta. "Üllő" régi török alakja "Illev" fejedelmet jelent. De már a honfoglalás előtt is népes avar település volt ezen a helyen, amit a most folyó nagyszabású és külföldön is nagy érdeklődéssel kísért ásatások is bizonyítanak. Az üllői homokbuckás, tuskós, bozotos terület. Az erdő széleiről még semmit se lehet látni az ásatásokból, mert egy dombvonal eltakarja szemünk elől. Mőgötte azonban mindjárt feltűnik a lapátoló munkások csoportja és egyik emelkedésén a munkavezető, az egész avar temető felfedezője Kiss Károly, a községi íráso.

El is mondja, hogyan bukkant rá a páratlanul értékes temetőre. Néhány évvel ezelőtt folytak már Üllő határában ásatások, amelyekben ő is részt vett, mint munkás. Ettől kezdve állandóan érdeklődött a régiségek iránt és kutatott a határban feltárára alkalmas területek után. Állítólag megálmodta, hogy a csodajárás területén kutasson. Kétévi keresgélés után azután egy pár értékes lelettel jelent meg a Nemzeti Muzéum-

ban és nemsokára megindultak az ásatások.

Eddig körülbelül százhatvan sírt tártak fel és igen sok ritka értékű leletre bukkantak. Fegyverek, kések, ékszerek, csatok, gyöngyök fülönfüggők, edények vannak a leletek között.

Az épségben maradt csontokat, főleg a koponyát is elszállítják, hogy különböző mérésekkel tudományos kutatásoknak alapjául szolgáljanak. Máris nagy területet kutattak már át, de még mindig tekintélyes területen van kihalás gazdag leletekre. Nemcsak a hetedik századból, hanem a honfoglalás korából is. Csak idő és főleg pénz kérdése, hogy a tudomány számára olyan értékes kincsek ismét napvilágra kerüljenek.

Mert érdemes őket napvilágra hozni. Hogy mennyire érdemes, mutatja az, hogy angol és amerikai lapok érdeklődnek a leletek iránt és részletes beszámolókat kérnek az üllői eseményekről. A falu kondása pedig ott áll, az egyik, éppen feltárás alatt levő sír szélén és csodálkozva nézi, hogy milyen értékes dolgok fölött teregette ő éveken keresztül a község dísznőit.

MEGVETTE AZ ERDŐKET — NEHOGY KIVÁGJAK A FAÓRIASOKAT

Frank Barnjun montreali vegyes természetbarát hatalmas anyagi áldozatok árán ismét megmentett egy gyönyörű természetet kincset, még pedig Vancouver szigetén. A sziget Sahtlam kerületében ugyanis fejezte alá került volna egy Douglas-fir, valamint cedar fenyőfajákhoz álló évszázados erdő, melynek csodájára jártak a turisták. Ebben a ritka példányokkal dicsékedő őserdőben akadt olyan faóriás is, mely kerék 33 láb kerületű volt, tehát hét ember alig tudta körülrúli. A legnagyobb részt kilencszáz évesre becsült fenyőfákat nem kerülték volna ki a fagyók fejszéje, hisz Barnjun költséget nem kímélve meg-

nem vásárolja az egész erdőt. Ez már a negyedik erdő, melyet a neves montreali természetbarát ilyképen megmentett az elpusztítástól.

MEGAKASZTOTTA A CSÉPLÉST AZ ORSZÁGOS ESŐ

Míg Alberta legnagyobb részén a termés háromnegyed részét sikerült betakarítani, Saskatchewanban még stukokban állnak a kékék sokhelyütt és szakértői becslés szerint az áldás fele még künn hever a földön. Manitobában is megakasztotta a cséplési munkálatokat a csapadék, mely helyenként három-négy inchet is tett ki.

CSÖKKENT KANADA KÜLKERESKEDELME

Kétszázhatvanegy millió dollárral kevesebbet mutat fel Kanada külkereskedelmi mérlege az elmúlt öt hónap alatt a tavalyi öt nyári hónappal szemben. Különösen a buza, liszt, deszkaárú, újságpapír és réz kiytele esett szinte létszó mértékben s ez okozta a nagy visszaesést. A kivitel a tavalyi megfelelő öt hónap 361 millió dollárjából 251 millióra, a behozatal pedig 427 millióról 272 millióra esett.

HAMILTONBAN LESZ A LEGKÖZELLEBI SZAKSZERVEZETI NAGYGYŰLÉS

Szeptember 25.-én fejeződött be a kanadai ipari munkások szakszervezetének országos konvenciója Vancouver városában. A népszerű munkásintézmény elnöke immár tizennegyedik esetben Tom Moore-t választották meg, míg két főmunkatársul ismét Tallon montreali és Simpson torontói delegátusokat bízták meg. Ezután egyhangulag úgy határoztak a nagyszabású megjelent kiküldöttek hogy az összes ipari szakmákat képviselő legközelebbi konvenciót Hamiltonban tartják 1932-ben.

ÉHENHALT EG Y ÖREG VANDOR

Ontario Nipissing Junction állomása közelében a mult hét végén halva találták Franck Erickson 75 éves svéd születésű öregembert, aki a jelek szerint éhség következtében vesztette életét. Az agg svéd valamikor híres favágó hírében állott és csak néhány hete hagyta ott a british-columbial Fort Georgeban levő otthonát. Megállapították, hogy nagyrészt tehervonat utazott és teljesen kimerülten szállhatott ki a vonatból N'pissing állomáson, majd pedig végelgyengülésben kiszenvé-

200 év mulva már 140 év lesz az átlagos emberi életkor?

Párisból írják: Szó esett már róla, hogy az orvostudományok előrehaladása révén ebben a században észrevehetően hosszabb az átlagos emberi életkor mint például a mult század elején, vagy különös évszázadokkal előbb. Ha sikerülne még a tuberkulózis és a rák biztos gyógyításának módját megtalálni, remélhetnénk ezen a téren további, igen nagymértékű javulást. Azonban már az eddigi eredmény is igen szép, amint az kiderül biztosítótársaságok most közzétett statisztikájából. A biztosítótársaságoknak tudva levően érdekük, hogy statisztikát készítsenek az átlagos életkorról, mert jövedelmességük erősen függ attól, mekkora lehet a biztosított felek valószínű élettartama.

Az említett biztosítási statisztikában a Metropolitan életbiztosítótársaság szakemberei azt fejtetik, hogy az amerikai ember átlagos élettartama jelenleg ötvenhét esztendő. Azok a csecsemők tehát, akik az idén születnek Amerikában, átlagukban megéri az ötvenhetedik életévüket. Ezzel szemben Amerikában a mult század második felében még csak 44-45 esztendő volt az átlagos emberi életkor, tehát tizenkét-tizenhárom esztendő javulást tapasztalunk, nem is egy század alatt.

Az európai adatok már nem ilyen kedvezőek, azonban kisebb mértékben itt is emelkedett az emberek átlagos életkora. A leghosszabb Európában az emberek élettartama Angliában, Dániában, Norvégiában, Svájcban és Svédországban. Ezekben az országokban a huszadik század első évtizedének statisztikái még körülbelül negyvenhét évről vették fel az átlagos életkort. Ezzel szemben most Svájc átlag ötvenhét esztendőre becsült polgárainak életidejét épp úgy, mint az Egyesült Államok. Anglia, Norvégia, Svédország

és Dánia ötvenöt esztendőre. A középeurópai államokban már rosszabb a helyzet. Németországban Ausztriában és Magyarországon jelenleg negyvenöt-ötven esztendő az átlagos élettartam, azonban ez is pár esztendővel magasabb, mint a XIX század vége felé. Franciaországban negyvenhét év most az átlagos életkor.

A biztosítótársaságok nemzetközi statisztikája tehát igen kedvező — a biztosítottakra nézve annyiban, hogy nagyobb az életkoruk, a társaságokra pedig azért, mert ügyfeleik tovább tudnak fizetni. Voronov, a Franciaországban élő "flatalító" orvosnár egyenesen azt jósálja, hogy az életkor emelkedése ezentúl még szenzációsabb lesz és a huszonkettedik században már a száznegyven esztendőt is elérni majd az emberek átlagos élettartama. Sajnos bármennyire is emelkedjék az életkor, a mai generáció már nem éri meg azt az időt, amikor megítélhetné, hogy igaz van-e Voronovnak.

Gyilkol a vonat

Most jelent meg a mult havi közlekedésgyi szerencsétlenségek kimutatása, mely szomorú képet fest az állapotokról. E szerint egyetlen hónap leforgása alatt Kanadában 191 kisebb-nagyobb vasúti szerencsétlenség volt, még pedig 25 halottal és 183 súlyosabb sebesüléssel. Ezenkívül 24 esetben ütközött össze a vonat közúti járművekkel, nagyrészt automobillal. Ez utóbbi katasztrófákból kifolyólag 11 ember lelte halálát és 31 volt a sebesültek száma. Mult csütörtökön Alberta Wayne állomása mellett is kislított egy tehervonat, de szerencsére emberéletben nem okozott kárt. Ezuttal a jelek szerint ismeretlen tettesek készakarva állították hibásra a váltót és ez okozta a szerencsétlenséget.

"Hullatja levelét az idő vén fája..." — őszi csendélet az egyik városi parkban, egyetlen szennvedő munkanélküli szereplővel. (A "Winnipeg Tribune" művészi felvétele.)

Miért nem tud gazdaságosan termelni Kanada?

A Simpson nagyáruház üzletvezetője, Burton igazgató legutóbb nyilatkozatot adott le a sajtóban a kanadai állapotokat illetőleg. Mint aki tüzetesen át tudja tekinteni a kanadai üzleti életét, Burton megállapította, hogy a birodalom egyik legnagyobb hibája, hogy lakossága még nem elég sűrű ahhoz, hogy az ország termelését megfelelően értékesíteni lehetne. Amint ez a tétel megállja a helyét a mezőgazdaságban és általában véve az őstermelést illetően, sokszorosan beigazolódott az iparban, mely sokkal drágábban kénytelen az aránylag kis fogyasztással dolgozni, mint például az Egyesült Államokban.

A szakértők már régen megállapították, hogy Kanadának annyi természeti kincse van, hogy a jelenlegi lakosság ötszörösét könnyen foglalkoztathatná és elláthatná, mely esetben sokkal könnyebben is juthatna az ország a befektetésekhez oly annyira nélkülözhetetlen tőkéhez is. Így azonban nincs a befektetésekhez elegendő vállalkozási kedv és az ország természeti kincseinek nagy része kihasználatlanul, paragon-hever. A legnagyobb baj Burton szerint az, hogy az őstermelők, azaz földművelők, állattenyésztők bányászok, halászok stb. nem rendelkeznek elegendő anyagi támogatással és ennek folytán nem is képzelhető el hogy az iparral foglalkozóknak, illetőleg azoknak jobban menjen soruk, akiknek végeredményben az elszegényedett fogyasztóból kelle megélniök.

Végül közli Burton a legújabb hivatalos becsléseket, melyek szerint Kanada kilenc tartományának és Yukon-nak mintegy 30 milliárd dollár rugna a természeti vagyona, aminek csak egy hatodrésze van eddig úgy-ahogy kihasználva, míg a többi, mint például az albertai gáz, a rengeteg vízesés stb. elpazarlódnak anélkül hogy valakinek is hasznát hajtana. Pedig, hogy mennyi kincs hever az e-

HARMINCÖTMILLIÓ TELEFONÁLLOMÁS VAN A VILÁGON

Az amerikai távbeszélő és táviró-társaság érdekes összeállítást készített most az egész föld telefonállomásainak számáról. Eszerint az egész földön egy esztendő alatt háromnegyed millió új telefonkészüléket szereltek fel. Amerikában jelenleg összesen 21,700,000 telefonkészülék van, vagyis az egész világ állomásainak 62 százaléka.

Európának tízmillió telefonkészüléke van, az összes állomások 29 százaléka, azután jön Ázsia, ahol az egész világ telefonjainak csak 3 százalékát találjuk. A sorrendben következnek Ausztrália, majd Délamerika és a legvége Afrika. A leg-sötétebb földrésze a föld összes telefonállomásainak csak 0,68 százaléka jut. Az Egyesült Államokra esik az egész világ telefonjainak több, mint a fele, összesen 20 millió 200 ezer darab.

Keletkanadában

Fénktüdősekkert teljes felelősséget vállalok.
HAZAK, FARMOK STB. ADÁS-VETÉLET INTÉZÉSE VELEM
Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont.
A "CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS" magyar megbízottja.

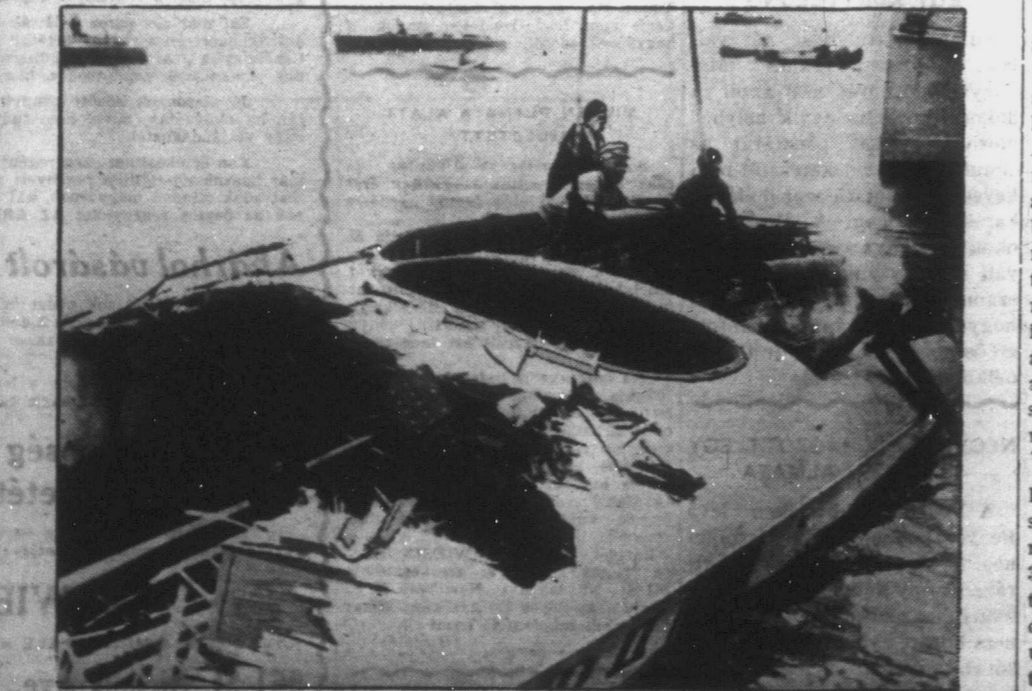
P É N Z

KÜLDÉS A VILÁG BARMELY RÉSZÉBE POSTÁN VAGY SÜRGŐNYILEG — HAJÓJEGYEK ELADÁSA AZ ÖSSZES VONALAKRA EREDETI ÁRAKON

4% KAMATOT FIZETUNK BE TETEKRE NEGYEDEVI EL SZÁMOLÁSSAL

THE HARBOR STATE BANK
Alapította: **EMIL KISS,**
4th Ave. 9th St. NEWYCRK

Egy jó tanács!
NA AZT AKARJA, HOGY
PÉNZE
GYORSAN ÉS BIZTOSAN
érjen az ÖNHÁZÁBA:
KÜLDJE AZT A
"PANNONIA"
621 Main Street, Winnipeg, Man
UTJÁN
TÁVIRATIDU csak 75 cent
KERJEN PÉNZKÜLDŐSÍVET
A COLUMBIA
MAGYAR GRAMOPHON
LEMEZEK
képviselője és főterezkatala
Az áruosztálynál
kapható:
Eredeti DIANA szoborcsa
áruja 45 cent és \$1.00.
Óhazai kassák darabja \$1.75
Platinik látványkártya 45 cent.
Belmecc pipák szárral \$1.25.
MODIANO cigaretták papír
tucatja 30 cent.
MODIANO cigaretták hüvely
10 doboz \$1.25
Importált édes-nemes PAFRIKA
eredeti fűtőlő 75 cent.
Eredeti RÓZSA Paprika fűtője 45c
M. K. DOHÁNYJÖVEDEK
CIGARETTA és PIPA-
DOHÁNYAI eredeti csomagolá-
ban: 13, 15, 20, 30, 40, 50 és 55
cent csomagként
VIDÉKRE A SZÁLLÍTÁS
KÜLÖN MEGFIZETENDŐ!
Kérjen részletes árjegyzékelt
!! Ügyeljen a Címre !!

Montrealban rakták hajóra Kaye Don angol versenyző tönkrement motorcsónakját, mellyel elvesztette Gar Wood amerikai versenyzővel szemben a Detroit folyón a Harmsworth kupáért folytatott versenyt. (A "Southam Press" felvétele)

A 'Kanadai Magyar Ujság' számonkint 5 centért az alábbi üzletekben kapható:

Montreal Que.
Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.
HARTMAN'S Stationery Store
1463 St. Lawrence Blvd.

Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgató ügyekben forduljon

ALEX A. KELEN
1456 City Hall Ave.

Flüszér és csomagolóipar.
Különlegességek
CHERRY D. SZABÓ
14 Ontario St. East.

Toronto Ont.
Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.
Gramofon lemezek nagy választéka.

COLUMBIA MUSIC CO.

Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgató ügyekben forduljon

Dr. JANOSSY & Co.-hoz
543 Queen St. W.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.

UKRAINIAN BOOKSELLERS
195 Queen St. West.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papíráruk.

UKRAINIAN BOOK STORE
399 Queen St. West.

Hamilton Ont.
Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közigazgató ügyekben forduljon

Immigrants Service Bureau
4 Barton St. East.

Kitchener Ont.
Újságok — Folyóiratok — Szivarok, pipa és cigaretták dohány

S. JAROSZ
334 King St. West.

Melville Sask.
Minden pénteken megvetheti a "Kanadai Magyar Ujság" legfrissebb példányát

SIPOS GYÖRGY
a Market-tel szemben.

Stockholm Sask.
Magyar pártoló a magyart. Friss gyümölcs — hűsítő italok — Magyar cigarettadohány és hüvely kapható

BIRO PÉTERNÉL

Lethbridge Alta.
Magyar Otthon Szálloda
SZARKA JÓZSEF
406 — 4th Ave. South
Pipa és cigarettadohány, hüvely és papír is kapható.

Edmonton Alta.
Telepítési Iroda — Pénzküldés — Hajójegyek — Bevándorlási ügyek
LUKÁCS LAJOS
10617 — 97th St.

Vancouver B.C.
Egy font pipa-vagy cigarettadohány 90 cent, szállítási költség külön.
JACK CANUCK Tobacco Factory
2173 Powell St.

Flüszér magyar Testvérek! Ha jó faromat akar vásárolni B.C.-ben keressen fel személyesen

A. NYISZTOR
455 West Pender St.

A FÜGGETLEN SAJTÓ A KANADÁBA SZAKADT MA-GYARSÁG LEGERŐSEBB TAMASZA — LEGYEN ÖN IS MUNKATARSUNK!

Megható ünnepség keretében bucsuztatták Bagossy Erzsébetet Montrelban

A montreali "Bethlen Kata" Nőgyeület múlt hó 27.-én, vasárnap délután, a Montreali Református Magyar Egyház barsement helyiségében rendkívüli közgyűlést tartott, hogy ünneplés formájában bucsuztassa el Bagossy Erzsébet okl. tanítónőt, aki közel egy esztendőre Torontóba távozott, hogy ott, a "United Church Training School for Women" képzőiskolában folytatandó tanulmányai révén magát kanadai Missziós Diakonisszává kiképezze.

Bagossy Erzsébet okl. tanítónő aránylag rövid montreali tartózkodása dacára igen ősmértékű és népszerűvé lett a mire kiváló képességei, lángoló hazafiassága és csendes finom lényé egyaránt érdemessé tették. Nemcsak mint a Montreali Ref. Magyar Egyház iskolájának tanítónője ért el rendkívüli sikert, a mi a gyermekek gyönyörű haladásában jutott páratlan kifejezésre, hanem mint a Petőfalvi Dalkör kiváló zené vezetője, mint a Bethlen Kata Nőgyeület agilis tagja, valamint egyéb társadalmi téren kifejtett buzgó tevékenységével is pótolhatatlaná tette magát Montreal Magyar Kolóniájában.

A Bethlen Kata Nőgyeület rendkívüli közgyűlésének keretében tartott kedves szeretetvendégséggel fogadta a nagy számban megjelent magyar és angol vendégeket, kiket Fehér Mihályné Tiszteletes Asszony, a Nőgyeület buzgó Elnökönje üdvözölt kedvesen a megnyitó beszédeiben meghatott szavakkal jelezte a közgyűlés tárgyát: leglétfellegesebb segítő társának, egyben kedves testvérének, Bagossy Erzsébet okl. tanítónőnek a montreali magyar Kolóniából távozása alkalmából való ünneplés bucsuztatását. A Magyar Hymnus elneklése után egymásután sorakoztak fel azok, a kik a közgyűlés keretében hivatalosan is kifejezésre önhajtották juttatni a távozó tanítónő iránti elismerésüket, hálájukat, köszönetüket. Simó Sándor presbyter néhány ügyes szóval az Egyház ajándékát, Némethy Duclka, a vasárnapi iskolás gyermekek bájos szószólvája, végtelen kedvesen elmondott verses köszöntő kapcsán, a gyermekek rózsáit nyújtotta át a szeretett "Tanítókisasszonynak". Varga Imre, a vasárnapi iskola önkéntes munkásának elismerő szavai után a Petőfalvi Dalkör nevében, annak ellenőre s egyik leglétfellegesebb tagja, Kovács Ferenc mondott megható, formás beszédet, átnyújtva az Enekár ajándékát kiváló vezetőjének.

Németh Mária a montreali református magyar anyák nevében mondott szívósból fakadt szavakkal köszönetet az Ünneplőnek, míg Tisz. Fehér Mihály, a Montreali Református Magyar Egyház népszerű lelkesze úgy az Egyház, mint a saját nevében fejezte ki elismerését és köszönetét s ama reményének adva kifejezést, hogy a Kedves Távozó jól végzett esztendeje után vissza fog ide térni. Isten áldásával kérte vállalkozására. Fehér Tiszteletes, szép beszédében a Bethlen Kata Nőgyeület áldásos munkáját is méltatta, elismeréssel adózva annak úgy egyházi, mint társadalmi magyar működéséért. Miután még Palkó Mihályné ejtett néhány kedves szót s adta át a Nőgyeület nevében az ünneplőnek szánt ajándékot, Sándor Béla, ki jelenlegi tartózkodási helyéről, Port Colborne-ból véletlenül éppen előző napon érkezett Montrelba s hallván a készülő ünnepségről arra letelezett, mondott talpmesései beszédet, helyesen mutatva rá arra, hogy a busulásra nincsen ok, sőt hogy inkább örvendeni kellene azon, hogy Ba-

gossy Erzsébetnek, a ki otthoni tanulmányainak annyi értékét bucsuztatta eddig is az itteni magyar Ügyek szolgálatába, most alkalma nyílik képességeinek latbavetésével magát tovább képeznie s így módon további szellemi tőkét szereznie, melyet majd ismét a montreali Magyar-ság javára fog értékesíteni, ha ide visszatér, mert vissza fog s vissza is kell ide jönnie, egyszerűen azért mert itten szükség van rá. A közönség látható tetszéssel követte a helyes okoskodást ami annak a jele volt, hogy a szónok véleményében maga is osztozott.

Bagossy Erzsébet, ki ünneplésére egész folyamán látható megindultsággal fogadta az őszinte elismerésnek a kedves ösztönét, könnyeivel küzdve mondott köszönetet mindenkinek s tolmácsolta háláját minden szeretetért, a melyet az Óhazából Montrelba való megérkezésének napjától kezdve, itt létének egész idején keresztül, küszöbön való távozásáig állandóan élvezett s a mely szeretet ma ilyen elragadó formában nyilvánított meg iránta. Lelkében csak egy gondolat él, mondták tapsviharral fogadott gyönyörű beszédében a Magyar Kulturának ezen elismerése valóban érdemes, kitűnő munkása, hogy itteni tanulmányainak sikeres befejezése után, pályáján maradjon tovább képezve, fokozottabban mértékben legyen képes szolgálni a Magyar Ügyet, hacsak lehet itt Montrelban, a hol eddig is működött, a hol megszertelték s a hol ő is annyira szeretett s szeretne majd ismét lenni.

Ez a reményünk s egyben kívánságunk nekünk is; ezért az "Isten Hozzá" mellé hadd íktassuk ide mi is: "A Vizontlástásra."

A Nőgyeület Elnökönjének befejező szavai után a megható ünnepség egy alkalomszerű zsoltsár elneklésével ért véget.

Dr Eisner Béla.

FRASER VALLEY, B. C.

A Sumas melletti magyar telepések hősi küzdelmének köszönhető, hogy a dohánynyíltvényeken kiűtött tüzet sikerült eloltani, mielőtt még súlyosabb károkat okozott volna. A veszedelem egy tűzhelyen kezdődött, melynek tulságos átmelegedésétől lángalobbant az épület és az egész tanyát elpusztulással fenyegette.

A Barnet melletti erdősegek fatermelését kihasználó fűrészmalom bezárta kapuit, miután a szeptember 22.-én kezdődő sztrájkot nem sikerült megoldani. A sztrájk következtében több mint 400 munkás maradt kenyér nélkül.

Sarjús vidékén sikerrel leartatták a komlót, mely kitűnő hozamot adott ebben az esztendőben. Annak ellenére, hogy tul sok volt az eső, a termés mégis kiváló minőségűnek bizonyult.

Most fejezték be British Columbia munkanélkülieinek nyilvántartását. 40 választási és 75 közigazgatási kerületben összesen 45.111 azok száma, akik közmunkákra jelentkeztek.

Mrs. Madeleine Kocsis.

SZANTALP A—SAZHARABAN

Igen érdekes kísérletek indultak a Szaharán sivel való közlekedésre. A kísérletek meglepő eredménnyel jártak, amennyiben kiderült, hogy a sivatag homokbuckái majdnem olyan alkalmas terep a sítalpak számára, mint a hóval fódott hegyvidék.

A "Nautilus" borzalmai

Miután a Wilkins kapitány vezetése alatt Bergenbe tért vissza északarkarri utjáról a "Nautilus" tengeraltjáró, egyszerre elhallgattak fölé a híradások. Egyesek állítása szerint a tőkeletlenül felszerelt járművet elszüllyesztik, míg mások biznak abban, hogy kijavítása után jövőre újra nekivág a jégmezőnek.

A Nautilus fényképezte, Dored, aki a tengeraltjáró észak sarki útján résztvevett, Stockholm kereszttuluztatában érdekes nyilatkozatot tett erről a kalandról és örök jégben amelynek középpontjában a sokáig elveszettnek tartott tengeraltjáró állt.

Háromszor merült a jég alá a Nautilus hosszú távolléte alatt. — meséli Dored — aki érdekes dolgokat mondott el a leirhatatlan nélkülözésekről ar-

ról a tömegéről, amelyben a hajó legénységének része volt. Olyan nedves volt a hajó belsejében, hogy a falakról és a boltzatról szakadatlanul csöpögtek a piszkos, olajos és büzös folyadék.

A nedvesség és a hideg gyötörte legjobban az embereket, mert a hőmérséklet a hajó belsejében állandóan fagypontra állott. Három héten keresztül a legénység egyetlen egy tagjáról sem került le a ruha és ami a legkellemetlenebb volt, na poken keresztül nem volt senkinek módja arra, hogy leüljön. Oly szűk volt a hely, hogy legfeljebb feküdni vagy állni lehetett és a helyszűke miatt ez is igen kellemetlen volt. A hajó ezenkívül olyan erősen hánykolódott, hogy az embereknek a fekvőhelyükhöz kellett kötözniük magukat, hogy le ne guruljanak.

Magyar templom épül Rivertonban

Emlékeztető ünnepségben volt részük a rivertoni magyar telep lakóinak szeptember 24-én amely napon letették első kis templomuk alapkövét. A ritka alkalomra ünnepi öltözetben gyűlt össze a kis telep apraja nagya, hogy szemtanúi legyenek az alapköv elhelyezésének, melyet Ft. Soós plébános alkalmi beszéd kíséretében megszentelt, mire az építők a leendő szentély alapárkába elhelyezték légtömestlen üvegbe zárva a latin és magyar nyelven megírt alapítási okiratot, miután azt a plébános és az alapítók sajátkezü aláírásukkal ellátták. Az üvegburokba belezártak egyáltalán több kisebb nagyobb értékű magyar bankjegyet is: emlékül.

A következő napokban teljes erővel hozzáfognak a templomépítéshez azzal a reménnyel, hogy azt Szent Imre ünnepére, november 5-re be is fejezik és megtarthatják a Manitoba tartományban első katolikus magyar templom felszentelési ünnepélyét. A templomépítés iránt nemcsak a környékbeli magyarok, hanem a vidék icelandi lakosai között is igen nagy az érdeklődés és segíteni készség, úgyhogy bizvást remélhető mire a templom felépül, ki is lesz az ára fizetve. Esetleges adományok e nemes célra hálás köszönettel vétetnek és nyugtáztatnak a winniepei magyar plébános által, St. Joseph's Hospital, Winnipeg.

MARIAVÖLGY, Saek.

Mult szerdán reggel bensőséges körök között esküdött örök hűséget egymásnak Ursulan Agnes és Szentes István a quintoni r.k. templomban. Az esketési szertartást Rev. Csáki Benjámin plébános tartotta. Ursulan Andrá és Lórens Albert ismert környékbeli magyar gazdák a tanuk szerepét töltötték be. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk az új párnak.

Vasárnap, október 4.-én ment végbe Szentes Gáspár és Fazekas Katalin esküvője a helybeli r.k. templomban. A rokonokon kívül nagyszámú ismerős és jóbarát jelent meg az ünnepélyes alkalomra, majd pedig vaslód magyar laksnit etették az ifjú párt.

NEGYSZER FEJBELŐTTE MAGÁT S ÉLETBEN MARADT

Sam Winson, newtoni (Kansas, Egyesült Államok) lakos öngyilkossági szándékából négy szer felbelőtte magát. Az orvosok eltávolították mind a négy golyóyt, amelyeket a koponyacsont ellenállása egész laposra nyomott, anélkül, hogy nehezebb zerveket érintettek volna. Az orvosok megállapítása szerint az öngyilkosjelölt csontjai rendkívül nagy mérszartalmuk következtében oly kemények, hogy majdnem teljesen golyóbiztosak. Vinson sebez nem súlyos.

Azok, akik erőtlének

Azok a férfiak és nők, akik bregék és erőtlének, valamint azok a fiatalok, akik bregnek érik magukat, kellemesen meglepődnek, hogy a Nuga Tonic mily gyorsan új életet ad. Erősíti az összes szerveket és élénkíti működésüket, erős és biztos idegeket és erősebb izmokat ad önmek. Nuga Tonic megtisztítja a szervezetet a betegségek csatától, megszűnteti a saorulást és jobb egészséget ad önmek Gyógyszerárakban kapható a Nuga Tonic. Ha gyógyszeresrének nincsen, kérje meg, hogy rendeljen önmek a nagykereskedőtől.

MILYEN PLANETA ALATT SZÜLETETT?

Sokakat izgatja ez a kérdés, de csak kevesen tudtak maguknak erre az életbe vágó elég fontos kérdésre választ kapni.

A köznönség észrele ostromolja állandóan a könyvkereskedéseket, hogy szerezsek meg nekik azt a könyvet, amelyből erre a kérdésre megkaphatja a tudományos választ, de sikerlenül, míg végre egy amerikai könyvkereskedőnek sikerült azt megszereznie.

Ha meg akarja tudni, hogy milyen Planeta, illetve melyik csillagzat alatt született és hogy milyen szerencsét várhat a közel jövőben, úgy írja meg, melyik hónap hányadik napján született, mellékeljen hozzá 50 centet és ezt egy borítékban küldje el az alanti címre, ahonnan megfogják önmek küldeni a Callagoratum könyvet.

Lovásdát címszó. WIESINGER. (A "Nótás Ujság" v. szerkesztője). 361 St. Nicolas Ave. New York N.Y. Kérje nagy képes ársjegyzékem, könyvzenemű és mindenféle hazai cikkekötő (Hirdetés).

\$25.000-T SIKKASZTOTT EGY KÖNYVELŐNŐ

Edmontonban most tárgyalják Lindbloom Emma fiatal könyvelőnő ügyét, akit azzal vádolnak, hogy az egyik helybeli mosógép-lerakat pénztárát az elmúlt négy éven keresztül nem kevesebb, mint 25 ezer dollárral károsította meg. A titokzatos okokból leányneven szereplő elvált asszony állítólag a vállalat számológépét alakította úgy át, hogy ennek folytán a szábanforgó összeget minden győanekítés nélkül tüntethette el.

NEGYSZER VIRAGZOTT EGY ALBERTAI ALMAFA

A Vegreville közelében levő Beaver Lodge egyik farmján nem kevesebb, mint négyszer virágzott egy vadalmafa. Bár a nyári, azaz második virágzása nem hozott gyümölcsöt, az utolsó virágokat pedig megcsapta a fagy: két ízben jókora nagyságu almákkal volt tele a kis fa, mely nem természetesül 52 üveg levjárt készítették.

BRANTFORD ALKALMAZOT-TAI A VÁROSUKERT

Ontario magyarlakta Brantford városában a tisztviselők és közalkalmazottak nem várták meg, míg fizetésüket leszállították hanem a nehéz időkre és a város anyagi ügyeinek zilált állapotára való tekintettel önkéntesen ajánlották fel javadalmuk tiz százalékát. A brantfordiak nemes példával való előjárása nagy feltűnést keített egész Ontarióban.

OLCSÓSÁGI HULLAM NÉMETORSZAGBAN

A német pénzüke ujabban olyan olcsóságot eredményezett amire nem volt példa. Berlinben például \$1.90-ért női ruhát, kaplapt, cipőt és keztűt lehetett venni a mult héten, viszont a férfiruhák között már három dollárosat is találhattak a vásárlók. A kereskedők remélik, hogy sokan fel fogják használni ezt az alkalmat, hogy bevásároljanak, ahelyett, hogy pénzüket elrejtve növeljék az ország gazdasági csődjét.

HALÁLSUGARRAL FELROBANTOTTAK VIZ ALATT EGY AKNÁT

A Bodeni tavon Schimkus német vegyész a minap szakértők előtt kipróbálta találmányát: a halálsugarat. Nagy távolságról villamoskiszülékének segítségével drótnélküli uton felrobantott egy a tó mélyére süllyesztett aknát. A kísérlet 250 méter távolságra is jól sikerült. A találmány tökéletesítése egy külföldi pénzcsoport tette lehetővé.

SZLOVÁKOK A CSEHEK ELLEN

A "Szlovák" című felvidéki lap éves támadást intéz a prágai kormányzat ellen. Megállapítja, hogy a cseheknek Szlovenszkóra való bejövele előtt is voltak Szlovenszkón olyan iskolák, amelyekből nagyon öndutatos és mély gondolkodású szlovák közéleti férfiak kerültek ki. A "Szlovák" megállapítja, hogy a magyarok alatt a tótok a legmagasabb közigazgatási, pénzügyi, iskolai és bírósági méltóságokra küzdöttek fel magukat, míg a csehek minden magasabb állást kiragadnak a szlovákok kezéből. Megállapítja, hogy míg a szlovák nyelvet Magyarországon sohasem nyomták el, most valóságos verekedniök kell a szlovákoknak azért, hogy a Nemzeti Színház Pozsonyban szlovák nyelven játszasson s hogy a pozsonyi egyetem közleménye tóul is közöltessenek.

CSENDELET A RUSZIN-FÖLDÖN

Kurtyák Iván ruszin képviselőt a brüni legfelsőbb bíróság azért az állításáért, hogy a csehek a ruszinokat minden helyről kiszorították, a ruszin iskolákat elnyomják és mindenütt csehesítnek, négy hónapi lörtőre és 1200 korona pénzbüntetésre ítélte. A kassai felsőbb bíróság az ítéletet leszállította, de most a brüni legfelsőbb bíróság három hónapra és ötszáz korona büntetésre ítélte a ruszin képviselőt.

NEW YORKBÓL EURÓPÁBA 5 NAP A TENGEREEN CHERBOURGON AT 6 NAP BREMAN AT
a világ két leggyorsabb hajóján:
BREMEN ÉS EUROPA
HÉT NAPON BELÜL MAGYARORSZÁGBA ÉR
Vagy utazzék a népszerű **COLUMBUS** expresshajón. — Ugyancsak rendszeres heti járatok a híres Lloyd kabin-hajókkal
Írjon magyarul a következő címekre:
NORTH GERMAN LLOYD
654 Main Street WINNIPEG, MAN.
209 Avenue Bldg. SASKATOON, Sask.

KÖNYV-CSERÉLÉS
Hogyan olvashat regényt az eredeti árának egy ötödéséért?

Önök tudnia kell, hogy hány háziköny magyar család lett félrevezető furfangos ügynökök által, akik rábeszéltek az olvasót, hogy rendeljen náluk regényt 10 centért eredeti árán.

Persze ígértekben nem tuktak és megígérték, hogy ha a regényt végig elcsúszkolták, akkor egy képes ársjegyzékű kiválasztható ajándékot adnak.

A regények átvétele után az olvasók legnagyobb része semmit sem kap, de az a szerencsés, aki kap is, olyan alány és értéketlen tárgyat kap, amit a regénnyel duplán megfizetett.

Est már sok eszen belátták és regényrendeléseikkel hozzájárulnak, mert ez a regény fűzetjét nem 10, hanem 4 centért számítom. Csak hogy a mai munkanélküliekben a honfitársainak, akik szeretnek olvasni, sok gondot okoz, hogy est is honnan vegyék elő.

Jó viszonyok között könnyű volt megrendelni 1-23 regényt, az tán ha elolvasták, mivel nem tudták mit csináljanak vele, elhanyagták vagy elajándékozták.

Én értékesítem eszen regényeket és hajlandó vagyok az ön régi, már hasznavehetetlen regényeit új regényre becsereélni, amivel alkalmat adok minden magyarnak, aki szeret regényt olvasni, hogy olcsóvá sák az összes regényeket AZ EREDETI ÁR EGY ÖTÖDÉSÉÉRT.

Akárhol vásárolt regényt becsereélek

Igy ön esztál sok pénzt takarít meg. Például ha van 100 régi fűzetje, azt elküldi nekem és 2 dollárt, akkor becsereélem 100 új fűzetre, akármelyik más regényből, akkor csak ennél a 100 fűzetnél megtakarít 2 dollárt.

Amint láthatja, nálam a legolcsóbban, vagyis 4 centért veheti meg fűzetjét, míg ha be akarja cserélni, csak 2 centet fizet érteük.

Ha nem ellenség a pénznek, akkor könyv-szükségletét nálam szerzi meg

Ha nincs regénye, úgy egyet rendel nálam 4 centért és elolvassa után kicserélem 2 centjével.

A. WIESINGER
KÖNYV ZENE S MINDENFÉLE HAZAI CIKKEK MAIL ORDER HÁZA
961 St. Nichols Ave., New York, N. Y.
Mindig annyiszor 2 centet küldjön, amennyi regényfűzetet kíván és 25 cent postaköltséget minden egyes regényéért.

Robin Hood FLOUR

EZ A LISZT OLCSÓBB,
MERT TÖBB CIPŐT SÜTHET
EGY-EGY ZSAKBÓL

Háziorvosunk Levelsládája

Lapunknak sikerült Dr. Biró Károly közreműködését megnyerni abból a célból, hogy mindazon honfitársaink is kikérhesék tanácsát, akiknek a nagy távolságok miatt nincs módjukban öt rendelésükben felkeresni. Ezen rovatunk keretében Dr. Biró teljesen díjtalanul ad felvilágosítást minden olyan olvasónknak, akinek előzetesen rendszere van. — Akik kérdéseikre Dr. Birótól magánlevelet várnak, azt is ingyen kapják, ha előzetesülket egy évre előre rendezik. Levelét az előfizetéssel együtt küldje a "Kanadai Magyar Ujság" címére: 375 Hargrave St. Winnipeg, Man.

Biró Károly

Ezúton is felhívjuk honfitársaink figyelmét, hogy Dr. Biró csak teljes névelésű és pontos címmel állított levelekre válaszol, de bárki tetsző szerinti jelölt adhat még ezenkívül, ha még nevének kezdőbetűit sem akarja nyilvánosságra hozni.

J.S. Ont. Betegsége fertőzés következménye, melyet csak közvetlen érintkezés után lehet szerezni.

A.N. Fort William, Ont. Az említett hírtelen keletkezett daganat valószínűleg megagyógyított nyirokmirigy. Az oka talán a torok, fogak vagy a fül vagy szemlany megbetegedésében keresendő. Mivel azonban fenn áll annak a lehetőség is hogy az említett daganat rosszindulatú okvetlen forduljon orvoshoz, aki annak okát meg fogja állapítani. Orvosságra addig ne költse a pénzt, míg a baj meg nincs állapítva.

V.V. Brandon. Láb-fájdalmat és fátardékonyt a láb-szárazán levő viszerek okozhatják. A viszerek tágulása nagyon gyakori elváltozás úgy férfiaknál, mint nőknél és különösen olyanoknál fordul elő gyakran, kik valamely álló foglalkozást űznek. Amíg a baj a kezdeti szakában van rugalmas bőrvései lábpólya állandó viselés sokat segít, de a bajt természetesen meg nem gyógyítja. A viszerek gyógyítása injekciókkal történik, melyek az eret el-tömészik. Ezt a kezelést, mely a régebben alkalmazott operatív módszereket feltehetően, ma már minden orvos a rendelésében végzi. Az olyan esetben, mint az Öné is ahol lábcsárfé-lyék is van jelen az injekciókat segítenek különösen ha a fekélyek gyógyulását arra alkalmas gyógyszereléssel segítjük elő.

J.F. Kathryn, Alta. Az Ön által leírt tünetekből úgy látom, hogy tüdeje meg van támadva.

Mi lesz Orosz Jánossal?

EGÉSZ BRITISH COLUMBIA KÖZVELENYE LAZONG A SZERENCSETLEN MAGYAR ELLEN — ELMEBELI ÁLLAPOTÁNAK UJBOLÍ MEGVIZSGÁLÁSÁT KÉRTÉK

Részletesebb megírtuk azt a helyzetet, mely legújabb magyar tragédiát, mely British Columbia farsvölgyi egyik kis városa, Mission City mellett játszódott le augusztus utolsó napján. Orosz János honfitársunk, aki Van Velzen köztisztelőnek örvendő holland farmján dolgozott, egy magáról megfélemezett pillanatban le-szurta gazdáját, akivel mindaddig a legjobb viszonyban élt egy fedél alatt. Nyilvánvaló, hogy Orosz honfitársunk mánia-vett erőt, amikor tettét elkövet-te, azonban mégis nagy utána-járásnak és nem kis szerencsének lesz köszönhető, ha meg-szabadul az akasztófától avagy életfogytiglani börtönbüntetés-től — különösen miután Bri-tish Columbia — meglehetősen nagyszámú kínai és hindu lako-ságának féktartása miatt — nem bánhatik valami keztyűs kézzel az idegenekkel.

Mivel nemcsak egy magyar életéről, hanem a Csendes Óceán partján elterülő tartomány ma-gyar lakosságának meghurcol-tatásáról is szó van. Veszelszky X. Ferenc, lapunk vancouveri munkatársa fáradságot nem ismerve törekszik Orosz tettét kedvezőbb megvilágításba helyezni. Illetőleg a mentő kör-ülmenyeket kidomborítani a hatóságok képviselői előtt. Emellett hogy a szerencsétlen magyar ügyvédi költségeit kiméjle, vi-szont értékes anyagra tehessen szert: Veszelszky például a múlt héten a szerencsétlenül járt Van Velzen jellemének kinyomozása ügyében követelt fonálnal a washington-állambeli Tacoma-ba utazott, és három napon át gyűjtötte adatait.

A védelem főtörvénye az, hogy lehetőleg Orosz elméleti állapotát tolja előtérbe, amely tényleg nem látszik egészen normálisnak. Orosz egy egészen bárány csöndességű és birkatürelmű fiatal fiú, az átlagnál sokkal jobb benyomást keltő. Nagy révedező szemekkel, bizonytalanságot áruul el. Folyton valamire támaszkodik, mintha a saját énjét soha sem ismerje volna. Meséi zavaródtak. Például egy hónappal a tett elkövetése után arról érte-sített Veszelszky honfitársunkat, hogy már emlékszik, hogy hogyan is történt az eset.

Elmebeli állapotát a tartományi főügyész útn "hivatalosan" megvizsgáltatták. Sajnos ez 10 napos próba után "mentally fit" eredménnyel végző-dött. Az ügyvéd útn és vele együtt most két meglehetősen nagytekintélyű orvoszakértő kiküldetésének megengedését kér-ték.

Lapunk tudósítója egyébként Orosz hitenként egyszerű-kép személynél is meglátogat-tja és vele egy szobában vagy egyóra hosszát beszélget — rács nélkül. Ez egy különös ked vezmény amit igen ritkán ad-nak meg.

Sajnos a tényt magát, hogy Orosz a munkaadóját tulajdon-képen csak akkor szurta agyon amikor már védtelenül, félfajult a földön fetrengett — tehát a gyilkosságot — megvál-toztatni alig lehet. Az angol köz vélemény teljesen ellene van — és ha az esküdtsek tagjait nem fogják tudni előnyösebben befo-lyásolni, mint ahogy a közvéle-mény eddig befolyásolva van — akkor nagyon gyengék a kilátásaink.

UJTASOK A TENGERHAJÓZASBAN

A tengeri személyszállítás fejlődésére jellemző, hogy míg például az egyik legregibb hajóvál-lalat, a Hamburg-Amerika vonal csak most ünnepelel 75-ik évfordulóját, az építés alatt álló legnagyobb tengeri csodát, a Cunard 72 ezer tonnás új gőz-sét olyan titkos szerkezettel lát-ják el, mely megakadályozza a hajó imbolygását.

Ezúton tehát már lesz orvos-ság a tengeri betegség ellen is.

MEGHALT A MAGYARBARÁT NEWTON LORD FELESÉGE

Londonból jelentik, hogy Lady Newton, a kiváló magyarbarát politikus felesége 72 éves korában váratlanul elhunyt. Lady Newton álmában érte utó-l halál.

VESZÉLYBEN A JÜGOSZLAV TRÓN

Csehországi lapok arról ír-nak, hogy Jugoszláviában a régi történelmi pártok összeeskü-vésre készülnek a király és a diktatura ellen s ha tervük si-kerül, úgy Sándor királyt detronizálják. Megállapítják a lapok hogy a diktatura likvidálása csak személyvesztés volt s megállapítják azt is, hogy a szerb radikálisok, a régi törté-nelmi pártok hajlandók volnának teljesíteni a horvátok ön-lósági kívánalmait.

ATKUTATJAK A CHICAGOI BANDITÁK TITKOS BANYATEMETŐJÉT

A chicagói ügyészség utasítá-sára legközelebb buvárok fog-nak átkutatni Chicagó mellett egy elhagyott és vízzel felt, mint egy száz láb mély kőbányát, a-mely névtelen feljelentések sze-rint az utóbbi években "eltűn-tett" banditák és szeszcesem-pészek titkos temetkezőhelye. Állítólag az 1929-ik évi chicagói Szent Bertalan-éjszaka áldoz-talnak, több nemrég eltűnt csempészek és játékbargantu-lajdonosnak holttestét is ebbe a feneketlen tóba dobták a gyil-kosok.

Félmében nagy kést hordott magával egy magyar

Mult számunkban röviden jele-s-tük, hogy Kessey látván winnipeg honfitársunk kiugrott Izsay József Alexander Ave. 430 számú házának egyik emeleti ablakából és mindké-lébat eltörte. Azóta megállapítást nyert, hogy Kessey tényleg üldözési mániában szenved és már hetek óta állandóan magával hordott egy újság-papírosba csomagolt mézárós-kést, attól való félmében, hogy meg-akárja valaki gyilkolni.

A szerencsétlenség megelőzésé-re a winnipeg konzultuson is fennjárt Kessey, azután érdeklődött, hogy mi képen tudna haszakerülni beryezné-nyes hajójeggyel. Akkor meg sem árul-ta a félmélt állapotot nem került el, bár a kés akkor is nála volt. Mi-

Révay Lajost is rendőrgolyó érte Estevanban

Folytatás az elő oldalról.
tettei arra, hogy a golyó átfurta a tüdőt és csunya nagy sebet hagyott a sze-rencsétlen bányászban, eleinte nem hitték, hogy szervezete kibírja a nagy megpróbáltatást. Az a tény azonban, hogy még él, biztató.

A reginal törvényeseken különben már megkezdtek a tüntetés vezet-ével vádolt tizenhárom bányász kihallgatását. Nyolcat-közülük 4,000 dollár-os óvadék fejében szabadlábon engedték, ötöt azonban Grünberg Salomon védő minden igyekezete ellenre fogvatartottak. Súlyosítja a letartatott bányászok helyzetét, hogy birtokukban nemcsak botokat és vasrudakat, ha-nem még lőfegyvert is találtak.

Az estevani munkásság szigorú vizsgálatot kért a sortólzat adó cse-n-dérik ellen, akik viszont azt bizonyítgatják, hogy önvédelemből nyultak fegyverhez. A bíróság mindaddig nem dönt az ügyben, míg a véres tüntetés időkben eltűnt érteim szerzőt kére nem kerítik. Az estevani bányákban különben minden csendes, sőt egyesek máris azzal okolják a tüntetésre-de-zőket, hogy ahelyett, hogy közelebb hozták volna a kérdést a megoldás-hoz, kimélyítették az ellentéteket és hetekig lehetetlenné tették a kenyérke-reseket.

A rendőrkkel való összetűzés három halottal: Nick Narwan 25 éves taylorltoni nőten és Julian Jrysko 26 éves bifenfai nő, valamint a halálal napokon keresztül küzködő Mike Kyatick bányász október 5-én temették el általános részlet mellett. A temetés után a bányászok képviselői ismét érint-kezésbe léptek a munkaadókkal és a kormány által kiküldött békebíró kő-vetítésével remélhetőleg sikerül jogos követeléseiknek érvényt szerezni.

Mult szerdán, szeptember hó 30.-án véres kimenetűl össze-ütközésre került a sor Saskatchew-an Estevan városában. A sa-jnálamos eseménnyel érdemi-fog lapunk vezető cikkében fog-lalkozunk, ezúttal csupán ma-ga a tényt és a fejleményeket ismertetjük. Mint azt már he-tekkel ezelőtt jelentettük, a bo-nyodalom előrevetette sőt ár-nyékát, a félreértések időköz-ben még csak súlyosították a helyzetet, míg végül is ember-vér folyt és egy teljesen cél nél-küül 45 perces harc után két halott, továbbá a súlyosabban sebesültek között hét bányász, öt járőrök és tizenkét rendőr maradt a csatatéren.

A baj abból származott, hogy az Estevan közelében levő Bien-fait és Taylorlton bányák mun-kássága tüntetni akart a város-háza előtt, annak ellenére hogy a vidékről nagyobb számban ér-kezett sztrájktrórk munkábaál-lása és az utjonnan alakult bá-nyászunio agitátorainak lázító-meg felvonulására az engedélyt megadni nem tartották taná-csoknak. A részben teherauto-mobilokon és más járműveken érkező bányászok azonban nem hallgattak a hatóságok szavára és áttörték a rendőrkordont. A-mint az első teherautomobil a maroknyi rendőrsapat hátába került, a tüntetésben résztvevő asszonyok kiadták a jelszót: Verjétek agyon őket.

Leirhatatlan küzdelem kezdő-dött ekkor. Mintegy négyszáz

4 nagy karácsonyi társasutazás az Óhazába

TISZTIVISELŐINK SZEMÉLYES
VEZETÉSÉVEL

1931 október 10-én

WHITE STAR LINE

"DORIC" hajóján

Winnipeg — Budapest \$148.24
Oda-vissza \$239.00
Winnipeg — Prága \$142.39
Oda-vissza \$229.00

November 28-án

CUNARD LINE

"ASCANIA" hajóján

Winnipeg — Budapest \$148.24
Oda-vissza \$241.50
Winnipeg — Prága \$142.39
Oda-vissza \$229.00

December 10-én

HAMBURG-AMERICA LINE

"DEUTSCHLAND" hajóján

Winnipeg — Budapest \$160.88
Oda-vissza \$252.70
Winnipeg — Prága \$156.44
Oda-vissza \$243.20

December 11-én

FRENCH-LINE

"ROCHAMBEAU" hajóján

Winnipeg — Budapest \$159.44
Oda-vissza \$252.70
Winnipeg — Prága \$156.44
Oda-vissza \$250.20

JELENTKEZZEK MÁR MOST!

"PANNONIA"

261 Main St., WINNIPEG MAN.

csendesedett minden, az egész vidék azonban még most is tel-jesen az események hatása a-latt áll.

Miután a kirendelt hivatalos vizsgáló bizottság mindeddig el-könnyelhető eredmény nélkül áll a tényekkel szemben, a Uni-fied Farmers of Canada saskat-chewani osztálya a helyzet meg-oldására előterjesztést tett Wy-lie bírónak, akit a reginal kor-mány biztosként küldött Estevan-ba. A farmerek, akik tel-jes pártatlansággal szemlélték már hónapok óta a fejleménye-ket, elsősorban is azt ajánlják, hogy a bányászokat készpénz-ben fizessék, ne kötelezzék ő-ket arra hogy a bányavállalatok mérlegdrága tüzeteiben vásárol-janak, gondoskodjanak arról, hogy olcsó lakbért tiszta és egészséges lakást kapjanak. To-vábbá szükségesnek tartják a farmerek, hogy a bányatulajdo-nosok vegyék vissza mindazon bányászokat, kik a sztrájkban résztvettek, viszont ezeket tege-nyen ünnepélyes ígőretet hogy — akár tagjai a szakszerveze-ten, akár nem — meg fogják védeni a bányákat, mint ke-nyéradó munkahelyüket a to-vábbi megrázkódtatásoktól.

Betegsége Környezetét is Megviseli

BETEG EMBER NEMCSAK MAGA SZENVED, DE A CSALÁDJA ÉLETÉT IS ELKESERITI

KÖNNYEN MEGZUGL
GYORSAN ELFARAD
KIMERÜLT
KEZE, LÁBA HIDEG
NEM TUD ALUDNI
NEM TUD ENNI

IDEGES
FAJ A FEJE
SZÉDÜL
FAJ A HÁTA
ÉRŐTLEN
TEHETETLEN

nincsen kedve az élethez.

EGY SZÓVAL: HA IDEGEI FELMONDTAK SZOLGALATOT

Ne veszítse el a reményt
Ujra egészséges lesz

SATURNINT

Használja a Dr. Boigár-főle az orvosi tudományok ezt a csoda orvosságát, mely a szenvedők százazreit segített már.

VAGYA KI ÉS KÜLDJE BE
Kérlek sürgősen egy teljes készlet 5 üveg Sa-turnint bérmentve. Itt küldök 5 dollárt.

Egy üveg \$1.25, öt üveg a teljes készlet 5 dollár, bérmentve.

Csakis e címen kaphatja:

VÖRÖS KERESZT PATIKA

a kanadai magyarság patikája.
8901 Buckeye Rd Cleveland, O.

A Kanadai Magyar Ujság angol leckéi

125 LECKE.

De egy jó szivar mindig drága. But a good cigar is always dear. Nem drágább, mint egy rossz. It is not dearer than a bad and és olcsó szivar. cheap cigar.
Nagyon szegény tűz ez. The fire is very low.
Nagyon rosszul ég a tűz. That is a very poor fire.
Majdnem ki van aludva. It is nearly out.
Őn nem vigyázott a tűzre. You have not looked after the fire.
Őn ki hagyta aludni a tüzet. You have let the fire go out.
Még nincsen egészen kialudva. It is not quite out yet.
Ujra fel kell éleszteni. It must be lighted up again.
Fújja a tüzet. Blow the fire.
Fújja lassan. Blow it gently.
Ne fújja olyan erősen. Don't blow it so hard.
Mit keres? What are you looking for?
Keresem a vasfogót. I am looking for the tongs.
Itt van a sarokban. Here they are in the corner.
Most rakjon rá egy kis gyújtó-fát. Now put on a little kinling-wood.
Mindjárt meg fog gyulni. It will soon burn up.

Bat e gud szigár iz alvöz dir. Bat e gud szigár den e bed end csip szigár.
Di fájör is veri lö. Di fájör is veri poor fájör.
It iz niri aut. It iz niri aut.
Ju hev nat luk'd eftör di fájör.
Ju hev let di fájör gó aut. Ju hev let di fájör gó aut.
It iz nát kvájt aut jet. It iz nát kvájt aut jet.
It masz bi lájted ap egen. It masz bi lájted ap egen.
Bló di fájör. Bló di fájör.
Bló it dszentil. Bló it dszentil.
Dont bló it szó hárd. Dont bló it szó hárd.
Vat ár ju luking for? Vat ár ju luking for?
Aj em luking for di tangz. Aj em luking for di tangz.
Hr dé ár in di kónör. Hr dé ár in di kónör.
Nau put an e lit'l kinling-vud. Nau put an e lit'l kinling-vud.
It vill szun börn ap. It vill szun börn ap.

"HAZÁDNAK
RENDELTELENT
LEGY HIVE, OH MAGYARI!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGÉSZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSZÁG!"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BARANYA MEGYE

A pécsvidéki bányában Takács János mecsekszabolcsi segédvájár öccsével, Takács Ferencel lezárt az egyik tárna és munkahelyére igyekezett. Közben Takács János észrevette, hogy aknában sújtólég terjed el. Takács János nem próbált menekülni, hanem a légsaport kereste. A következő percben azonban elvesztette eszméletét. Amikor az öccse meglátta bátyja segítségére sietett, de ő is elvesztette eszméletét. A felvigyázó aknász talált rájuk, aki azonnal a mentőcsapért sietett s mindkét szerencsétlenül járt embert kivitték a tárnából. Ekkor azonban Takács János már meghalt, öccsét sikerült megmenteni.

BÁCS-BODROG MEGYE

Ringelsz András családjal földműves újrendszerű érdekes téglaszőlőt talált fel, amellyel egy óra alatt 5-6000 tégla állít elő.

CSIK MEGYE

Csikszederéről jelentik: Az új tanítók kinevezése Csik megyében kínos feltűnést keltett. A kinevezettek között nincs egyetlen magyar tanító, tanítónő vagy óvónő sőt magyarul tudó sem, csupán regátbellek. A megye lakosságának ezzel szemben 97 százaléka magyar.

ECGER MEGYE

Tóth János 37 éves egri földműves három napon át nem evett semmit, ellenben megivott ötven liter bort. A harmadik nap végén hirtelen rosszul lett s mire a mentők megérkeztek, halott volt.

A Tiszapöljár határában dolgozó munkások között ketten a megrakott ökrösszekér alá menekültek a zuhogó eső elől. A béres ezt nem vette észre és elindította az ökröket. A négyökrös megrakott szekér hátsó kerekére keresztülment Szabó Pirok 16 éves leány derekán. Beszállították a kórházba, ahol hosszas szenvedés után kiszenvedett.

CÖMÖR MEGYE

Borsod-Gömör-, Abauj-, Zemplén- és Heves vármegyében az őszi vetések 200.000 holdon majdnem teljesen tönkrementek. Az átlagtermés ezeken a helyeken egy méterháza az is 53-65 kilogramm hektolliter súly, tehát nemcsak vetésre, de emberi táplálkozásra is alkalmatlan.

KOMÁROM ÉS ESZTERGOM MEGYE

Még nemrégiben kondát terelgetett Kiskomárom határában Buti István s ráérő idejében elhullott papírdarabokra rajzoltatott, amikor egy arra vetődő festő meglátta rajzait s elámult Pista kanász rajzbeli készségén. Nem is nyugodott addig, amíg rá nem beszélte, hogy menjen fel Pestre és tanuljon. Buti István hajlott a szóra, Pestre költözött s nagy küzdelem árán be is iratkozott a képzőművészeti főiskolára. Becsülettel elvégezte az első évet s kivívta tanárainak legnagyobb elismerését, pedig még önfenntartásáról is gondoskodnia kellett: alkalmi testi munkával kereste meg mindennapi kenyerét.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE

Kecskemétről jelentik: Varga József talfajpusztai gazda tarka bonyhádi fajtehene a minap három borjut hozott a világra. A borjuk közül kettő bika, egy pedig üsző. Mind a három újszülött állat erős és szépen fejlett.

SOMOGY MEGYE

Kaposvárt megnyitott az Erzsébet-fürdő alkoholos törköly-osztálya, ahol orvosi vizsgálat után főleg izületi fájdalmakban szenvedők igénybevehetik ezeket a meleg fürdőket. A törkölyfürdők árát úgy állapították meg, hogy a szegényebb néposztály is használhassa a gyógyfürdőt. Csak arról gondoskodtak még, hogy a jókedvű betegek ki ne igyák a fürdő vizét.

TEMES MEGYE

Temesvárt borzalmas szélvihar dühöngött. A legtöbb ház tetőjét lesodorta a szél. A városi parkban több ember a vihar elől beneküldt a zenepavillonba. Egy kidőlt hatalmas farúzsant a pavillonra és azt bedöntötte. Három ember meghalt, öt súlyosan megsebesült. Az egyik házról lesodort hatalmas kődarab ráesett egy munkásra, aki szörnyethalt.

AMERIKÁBA AKART SZÖKNI KÉT MAGYAR HADIÁRVA

Bukarestből jelentik: A konzultánz kikötőben a rendőrség éjjeli razzia alkalmával két kiskorú gyermeket fogott el. Kihallgatásukkor kiderült, hogy mindkettő magyar állampolgár és Debrecen vidékére való. Mátyás János 12 éves és Seuchtag Andor 15 éves gyermekek utle-

vél nélkül lépték át a román határt és tehervonaton utaztak egész Konstanzáig, ahol egy Amerikába induló hajót kerestek. Bevallásuk szerint egy éve jártak Magyarországon vándorcsirkusszal, mint szolgák és 300 pengőt gyűjtöttek össze lymódon s Amerikába akartak szökni. Mátyás János édesapja debreceni rokkant, Seuchtag pedig Andor 15 éves gyermekek utle-

A biatorbágyi robbantás előtt külföldről telefonon érdeklődtek a vasuti szerencsétlenségről

A borzalmas vasuti merénylet ügye foglalkoztatta a magyarországi közvéleményt. A kommuniszták felrobbantották a bécsi gyorsvonatot, a biatorbágyi viaduktról leröpült a pompás mozdony, magával rántotta a vasuti kocsiakat, 24 halott és rengeteg sebesült áldozata van az eléggé el nem ítélt merényletnek. A kommuniszták egy levelet hagytak hátra, az írást két kövel szorították le nehogy a szél elvigye. Az írásban csak annyit állott, hogy a munkanélküliségre így hívják fel a figyelmet és a munkások jognak ki fogják vivni. Addig fognak ismétlődni ezek a gaztetek, amíg céljait siker koronázza.

A múlt számunkban közölt részletek óta a következőket jelenthetjük a szemtanúk előadása alapján:

Még egy ekrazi bombát találtak a másik viadukton, de az nem robbant fel. Az írásszakértők egy Lipnik nevű, időközben külföldre szökött rovtomultu egyént gyanúsítanak a levélírással.

Szörnyűkódás, szitkozódás közben viszik a sebesülteket. Előbb egy teherautó indul el Pest felé, aztán a mentőautóknak viszik a sebesülteket a torbágyi vasutállomásra, a beérkező segélyvonathoz, de később vissza kell menni értük, mert a segélyvonatot nem engedik utjára.

Attól félnek ugyanis, hogy a pályatest másutt is alá van aknáva és a haldoklókat is fölrobbanthatják. Így azután autót szállítják a sebesülteket.

A lezuhant mozdony alatt megszenesedett emberi testrészeket látnak. A mozdony és a személykocsi romhalmaza aló összegett lábak látszanak, a viadukt közepén a fehér oszlop alatt lévő hálókocsi romjai alatt gyönyörű fiatal lány agyonlapított holtteste kerül elő. Majd két apró kis gyermek. A szemük be van csukva. A két apró angyali ártatlanság tele vérrrel.

Bia-Torbágyon megrázó, traxikus jelenetek követik egymást. Hajnal pirkad s ahogy kezdi világosodni s a felkelő nap sugarai elárasztják a földet, annál megdöbbentőbb a szomorú látvány.

Pélfal órá tájban a sértetlen viadukton lassan, hangos suster gésével feltűnik egy vonat. Az el lenkező gyorsvonat, amelynek már félegy órákor Pesten kellett volna lenni. Csak most engedték tovább a gyorsvonatot, mert előbb egy próbavonatot ment végig a pályatesten és sajátmagán ellenőrizte a pályatest biztonságát.

Most már nincs sebesült, csak halott. A vasfalakat autogénes gesztéssel vágják, hogy az alájuk szorult szerencsétlen embereket kimenthessék. Emelőkarral is dolgoznak. Most egy idősebbnek látszó nő holttest kerül elő, szegényes öltözék van rajta, cipő sincs a lábán, csak egy lyukas selyemharisnya. Az tán egy férfi kerül elő, két karja megmerevedett a homlokai fölött, ahogy védőn maga elé emelte. Egy összelapított alma

van a zsebében, mellette egy zsebkés. A lába egész össze van roncsolva és egy eltört, hogy a cipője a hasán van.

Réggel félhétkor utászkatónak hajókoteleket kötnek a lezuhant kocsi vasfalára, amelyek alatt még áldozatokat keresnek és a helybell lakosság segítségével nagy hajrázással s erőfeszítéssel húzzák el a hatalmas súlyú mozdonyrészeket.

Amott, a viadukt közszlopának az aljában, a hálókocsi romjai alatt egy kezét fedeznek fel és izgatottan nekilátanak a kézhez tartozó test kiszabadításához.

Egyszerre fölélénkül a nyomozási front is. Két előállítás van, egy mérnök és egy szerelő, a robbanás ideje után látták őket a viadukt közeléből menekülni. Aztán az a bizonyos levél.

Előkerül ugyancsak a vonatvezető kalauz holtteste két vasuti egyenruhájában. Gulyás Sándornak hívják. Az igazolvány mellett a nagy vasutas óra. Izgatottan megnézik: 12 óra 12 perckor állt meg. Ekkor történt a robbanás, ez a biztos idő. Délelőtt 10-re a torbágyi halottasház már tele van és a közszégháza melléképületeit is felhasználják hullaház céljára.

Szombaton este 10 óra 55 perckor ugyanezen a viadukton keresztül ment a gráci személyvonat. Eszerint tehát a pályatesten ekkor még nem volt elhelyezve a bomba. A robbanás 12 óra és 12 perckor történt, az előző vonat elhaladása után, tehát több mint egy óra idejük lehetett a merénylőknek, hogy a bombát elhelyezzék. A bomba megkonstruálása a következő volt:

A pályatesten egy "colstok" két ágát helyezték el szögalakban. A két ágat a szögélésben egy kapocs tartotta össze. A colstok két ága végén egy-egy kis fémlap volt. Innen egy drót vezetett tovább két, zsineggel egymáshoz kötött villanysebzslámpa-elemhez. A drót azután tovább vitt egy barnára lakkozott papírlemezről készült kis kofferhez, amelyben a robbanóanyag volt. Ez pedig ekrazi volt vagy másfél kilogramm súlyban.

A robbanás úgy történt, hogy a mozdony kerekére a colstok két szögbenálló ágát egymásra hajtották, a két fémlap érintkezett és a dróton keresztül ez hozta robbanásba a kofferben lévő ekraziót.

A bomba alkatrészeire vonatkozólag a robbanószakértők megállapították, hogy az részben külföldi származású. A rendőrség ilyenmódon kapcsolatot lát a nemrégiben külföldön történt hasonló vasuti robbanás között. A berlini rendőrség hasonlóan gondolkozott, mert felhívta a budapesti főkapitányságot és érdeklődött az ügy állása iránt, miután Németországban nemrégiben egy hasonló súlyos robbanás történt, amelynek tetteseit a kommuniszták közt gyanúsították. Egyébként úgy látják, hogy a merénylet három ember követte el. Az

egyik volt a tulajdonképpeni főnök, a másik kettő csak végrehajtója volt a főnök utasításainak.

Elképzelhető, hogy ilyen körülmények között az egész országban nyomott a hangulat, nincs ember aki ne itélje el az elvetemült gyilkosokat, az ország rendőrsége megfeszített erővel kutat a gazemberek után. A "Kanadai Magyar Ujság" budapesti tudósítója bevezetőjével, aki a nyomozást irányítja.

A halálvonatot eszméje sem misletere sem Magyarországon születt meg, annál kevésbé, mert hónapok óta különböző országokban történnek ilyen merényletek. Moszkvában eszik ki ezeket a rettenetes bűncselekményeket, onnan küldik el a gyilkosokat, akik minden országban megkeresik büntársalkat, rábeszélük a szerencsétleneket, hogy egy életre ellátják őket mindennel, csak gyilkolják le megbentársaikat. Augustus 8-án volt a jüterbörgi merénylet amely szerencsésen megelűsült. Ha a véletlen nem játszik közre, úgy több áldozata lett volna, mint ennek a gaztetnek.

Jugoszláviában is egymás után robbantották fel a vasutakat, végül már a nemzetközi vonatok nem futottak át Jugoszlávián, hanem csak a határig mentek, itt át kellett szállni másikat vonatra és katonaság tartotta megszállva az egész utvonalakot, állandóan vizsgálják a sineket. Később Olaszországban ütötte fel a fejét a titokban dolgozó maffia. Több vasut ellen követtek el merényleteket. Mindig, minden alkalommal csak a gyorsvonatok ellen követtek el a merényletet azzal az indokolással, hogy ezen "buzsujok" utaznak. Szegény amerikai kivándorlók is áldozattá lettek a merényletnek, tehát az élet üldözötlet is elvesztették életüket, mert a gazemberek így kivánták.

A legnagyobb eréllyel folyik a nyomozás a gyilkosok után, akikről feltételezik, hogy az országban kell rejteködniök. A telefonközpont jelentette, hogy még mielőtt megtörtént volna a merénylet, Londonból és Kopenhágaából érdeklődtek a merénylet részleteit iránt. Ott tehát már tudtak róla, mielőtt még megtörtént. Több trafikos jelentette, hogy még a merénylet előtt olyan újságot kértek, amiben a merénylet részleteit már bent vannak.

A merényletet különben a legnagyobb szakértelemmel hajtották végre, tehát kitanult emberek követtek el, emellett a pénz sem spórolták. Feltehetően autóval érkeztek a helyszínre és a felhasznált robbanóanyagok ára is nagy összegekre rug.

A külföldi merényletek szervezői és végrehajtói eddig titokban maradtak. A budapesti rendőrség bizik abban, hogy sikerülni fog a gyilkosokat megfognia. Egyet bizonyosan el fog érni, mégpedig azt, hogy olyan erélyes vizsgálatot fog folytatni, amely legalább lehetetlenné fogja tenni a beígert merényletek folytatását.

PAIZS ÖDÖN

Hétről-hétre

A legszigorubb takarékosági rendszabályokat lépteti életbe a kormány amelyek nagyon fájdalmasak. A lapok terjedelmét korlátozták. Minden Magyarországon megjelenő lap egyharmaddal kevesebb oldalterjedelemben jelenhet meg, mint ahogy eddig. Azzal magyarázzák ezt a korlátozást, hogy a rotációs papírt külföldön állítják elő tehát valutáért kell papírt vásárolni, amiért a magyar pengő megy külföldre és ezzel rontják a magyar pengő árfolyamát. Külsőleg nagyon megszezsugorodtak a magyar lapok, de azért tovább küzdenek az ország gazdasági helyzetének megjavítása érdekében.

A JORGA KORMÁNY VALSÁGOS HELYZETE

Rumánia pénzügyi helyzete borzalmas körülmények között vergődik. A vámjövedelmek katasztrófális visszaesést mutatnak. Ujabb és újabb adózási rendszereket léptetnek életbe, de ez mit sem segít a helyzetet sőt az adózó polgárok helyzetét valósággal elviselhetetlenné teszik. Jorga most legújabbban új iskolai illetékeket vezetett be, amelyeket a diákok szülei egyáltalán nem tudnak viselni. A bukaresti ellenzéki lapok megírják, hogy míg Jorga valóságos életcélküzűest csinált abból, hogy Rumánia miniszterelnöke legyen, most megdöbbenésszerű közönyt tanúsít és megállapítják a lapok, hogy Jorga naponként átlag háromszor mond le a miniszterelnökségről.

A 33-as bizottság zárt ajtó mögött tanácskozik. A forgalmi adót már felemelték 3%-ra, a termelés folytonosságát biztosították, 1 1/2 millió pengő vetőmagot osztanak szét. Az állam vasutak szanálására is megtörténtek a szükséges intézkedések. Sorra veszik az egyes minisztériumok költségvetését. Csak a kultuszminisztériumról 2 1/2 millió pengővel csökkentették a kiadásokat.

Hosszas szenvedés után Izabella főhercegnő meghalt Budapesten. A régi monarchia Habsburg-temetésének gázsámpája a tündöklő Mátyas-templomban, amelynek kriptájában helyezték el a főhercegnő koporsóját. A temetésen megjelent Alfonz volt spanyol király is, aki mint magánember tartózkodott Budapesten. Egyszerűséggel és közvetlenségével meghódított mindenkit.

REMINGTON

HORDOZHATÓ ÍRÓGÉP
Kapható tíz különböző méretben. Modern kiválóan teljesítő gépek.

REMINGTON Typewriters Ltd.
220 Bannatyne Ave. Winnipeg.
Kötelezettség nélkül kérek részletes leírást a Remington Portable írógépről és a havi díjazás feltételeiről.

Név .....
Lakás .....

KANADAI SZOLGÁLAT

HAMBURG és HALIFAX között

Rendes hajójáratok a Hamburg Amerika Vonal népszerű hajóin: ST. LOUIS, MILWAUKEE, CLEVELAND

Válts meg rokonai részére a jegyet előre, mert így a beutazás sokkal gyorsabban történik.

LESZÁLLÍTOTT ÁRU ODAVISSZA JEGYEK

\$163 NEW YORKTOL BUDAPESTIG ÉS VISSZA HARMADIK OSZTÁLYON

Forduljon felvilágosításért a helyi ügynökséghez vagy

HAMBURG-AMERICAN LINE
274 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN.

Az egyetlen magyar gyógyszerész egész Keletkanadában

ahol magyarul beszélnek s óráiban képzett gyógyszerész ad tanácsot és csinálja meg az orvoságot!

I. ROTHBART

gyógyszerész és vegyész

594. Dundas St. West. TORONTO, ONT.

DUTALANUL ADUNK TANÁCSOT, HA FELKERES VAGY IRJ POSTAI RENDELÉSEKET PONTOSAN KIKÖLDÖNKI

PYRAMID házi daráló

NELKÖLÖZHETETLEN MINDEN HÁZBAN

Könnyen szabályozható bármely nagyságú darálásra. Darálhat vele: mákot, kávért, borsot, sőt cukrot, babot száraz keveréket. Könnyen kezelhető, és tisztítható. — Egy gyermek is kezelheti.

Előállítás a legjobb anyagból.

KÖLÖN FA DOBOZBA CSOMAGOLVA ÁRA \$2.85.

Kapható:

az EATON Co bármely üzletében, bármely városban. Wellandon: McMaster Hardware Store-ban East Main St. Vagy direkt a gyártól: PYRAMID MACHINE Co. WELLAND, ONT.

Kanadai Magyar Újság

Printed as Second Class Matter, Post Office, Ottawa, Can., Canada.
Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
375 Hargrave St. WINNIPEG, Man., Canada. Telefon: 23747.

Szerkesztő: **BACSKAI P. BELA** Editor
Nagyobb hirdetések árát kívánatra emeljük a kiadónival.
Rates on advertisement contracts furnished on request.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Kanadában 1 évre \$3.00, Félévre \$1.50 Kifizető \$4.00
Subscription in Canada 1 year \$3.00 half year \$1.50
To foreign countries 1 year \$4.00

Apróhirdetések előre fizetendők

Legkisebb hirdetés 50 cent. Héromszori kiadás \$1.25. Kijelölje az Újság Szerkesztőjének vagy előfizetőjének a kiadónival.

43 ÉVES MAGYAR 40 év körüli lány vagy öregegy ismeretséget keresi házasság céljából. Visszakeresem nem határos. Kanadában van 100 holdas farmom teljes felszereléssel, hétszobás házzal. \$16.000-ért vettem. Ohaszában \$3.000 értékű ingatlanom van. Valamennyi hozományt megkértem. Csakis komoly szándékkal írjanak "ARVALEGENY" jellegre. Cim a kiadónivalban: 375 Hargrave St. Winnipeg, Man. 40-3

KULDJON be \$1.-et egy font díjmentesen szállított különleges finomra vágott cigarettáknak, vagy egy font durvára vágott különleges kevert pipa dohányért, vagy szintén egy dollárért díjmentesen küldök 3 font kevert különleges leveles dohányt. CALGARY TOBACCO CO. 434-8th Ave. East. CALGARY, Alta. 32-44

ELUTAZÁS MIATT sürgősen eladó egy 25 pár lóra berendezett városi istálló. Nagyon jutányos áron átvehető, ára csak \$280. Bővebb felvilágosítást ad S. Zákallcsy, Handsworth, Sask. 39-41

CROWLAND HATÁRÁN Niagara Falls-hoz 6 mérföldre 25 hold 30 föld betelepítés miatt eladó. Mindenféle felszerelés és épületek 7 szobás házban, istálló, garage, magtár, 30 drb. 3 hónapos malac, 3 hold új szőlő, 4 hold tengeti és egyéb vetemény. Ára \$2.500 — 1/2 hold 30 gyümölcsös, a föld könnyen művelhető és jól termő. Ára \$1.500. — Egy holdas farm 5 szobás házzal, garage és kisebb melléképület, 5 sor szőlő 2 éves 30 föld közel a városban. Ára \$700 készpénz. Rézleltetésére \$900. Bővebb felvilágosítást ad Ninica Ferenc 540 Homewood Ave. Niagara Falls, Ont. 39-41

ELADÓ BOARDINGHAZ. 36 foglalkoztatott berendezett 5 szobás boardingházzal, eladom. Érdeklődők forduljanak Gómor Jánoshoz 346 Princess St. Winnipeg, Man 39-41

LEVELES DOHANY! Jól beszáradt, cigarettának is megfelelő sűrűségű dohany már kapható, vagy erősebb barna dohany fél áron: 10 fontos csomag \$2.15, Ontarióba rendelve \$1.65. Ha a dohany nem felel meg a kívánalmaknak pénzét visszavetelhet. Pontos kiszáradásról az elismerő levelek beszélnek. Rendeléssel pontos cím küldendő. Joe Horváth R.R. No 3. AMHERSTBURG, Ont. 40-3

FIGYELEM MAGYAR TESTVÉREK! Egy 50 akeros farm, ház, istálló és vagy 100 gyümölcsös. Az ára csak \$1.600, \$350 készpénz. Egy 13 akeros farm, ház, istálló, gyümölcsös és kut 30 vizzel. Ára \$1.200, \$200 készpénz a fenmaradt összeg 20 évi törlesztésre. Ezek a farmok Vancouver től 30 mérföldre délkeletre vannak és csak fél mérföldre az állomástól és is költől. Egy 10 akeros farm, városi víz és villanyvezetékek. Vancouver-től 2 mérföldre. Az ára \$2.500, \$500 készpénz. Írjon magyarul vagy keressen fel személyesen A. Nyilastort, 455 West Pender St. Vancouver B.C. 40-3

HAZAUTAZÁS miatt hazai fehérlő lila toll és hazai vízszennemű eladó. Megtekinthető Gyulai Istvánnál, 577 Burrows Ave. Winnipeg, Man.

FELHIVÁS
Feltéve az alant felsoroltakat hogy saját érdekében a jelenlegi címüket az alulírott főkonzulátussal megbeszéljék:
Nagy Dezsőné, Tamási Montreal. Orosz Lajos Tyukod Windsor, öv. Szabó Péterné Nyíregyháza Niagara Falls. Nemes Veronika Tiszafüred Windsor. Varga Károly Zalaapát Hamilton. Ifju Harcsa József, Nagy-

KONZULI KERESTETÉS
Az alant felsoroltak vagy akik nevezettek felvilágosítást tudnának adni felkértek, hogy személyesen, vagy írásban jelentkezzenek a chicagói m. kir. konzulátusnál (Royal Hungarian Consulate) Suite 1906, 201 North Wells St. Chicago, Illinois.
Bago Erzsébet (Erzsébetfalva) Chicago, Illinois. Mész Mátys (Magyarcaernye) Chicago, Illinois. Allan Hall (Temesvár) Chicago, Illinois. Fedor Mihály (Budapest) Indiana Harbor, Indiana. Vámos Mária (Nagybánya) Indiana Harbor, Indiana. Timár Mátys (Endrőd) East St. Louis, Illinois. Finyk Sándor (Erdély) Chicago, Illinois. Trendler István, Chicago, Illinois. 39-41

A LETHBRIDGEI VONOS ZENEKAR
eztön ajánkozik vidéki mulatságokra. Játsszunk magyar és angol darabokat. Prímás - Ekl István, cimbalmos - Etró János, kontrás - Walentin Bálint, nagybőgő - a Régi. Cimánk. Magyar Otthon 408-4 Ave. South LETHBRIDGE, Alta.

MAGYAR HENTES ÜZLET
ALEX'S MEAT MARKET
642 Logan Ave Winnipeg, Man. 460 King St és Dufferin sark.
Raktáron tart friss sertés, marhahús, házai minőségű kolbászokat, füstölt szalonnát, húst, szil, tojást, és minden paprikát. Nagyobb rendeléseket házhoz, vidékieket Manitoba területére utánvetve (C.O.D.) szállítok. Szives partfogást kér.
ZEMNICZKY ELEK tulajdonos

Hauser Sebő
MAGYAR BORBÉLY
216 Alexander Ave.
WINNIPEG, MAN.

Obercián István
CIPÉSZ MESTER
Logan Ave. 313

SZARKA JÓZSEF
üzletében magyar pipa és cigarettá dohány, papír kapható.

A Kanadai Magyar Újság
ügynöke előfizetéseket, hirdetéseket, kerestetéseket felvesz a lapzámára.
MAGYAR OTTHON SZALLODA
408-4, Ave. South
Lakás: 609-13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

ANGOLUL BESZÉLNI
IRNI ÉS OLVASNI
Könnyen megtanulhat minden magyar a híres két dolláros „Angol-Magyar Tanító” 50 leckéjéből. Az ára most csak egy dollár, melyet a megrendeléssel együtt kell beküldeni.

IZIDOR BRAUN
okl. tanító és ny. jegyző
10210 Adams Ave.
Cleveland, O. U. S. A.

Montreáli m. kir. főkonzulátus
909 Castie Bldg.
MONTREAL, Que.

KONZULI KERESTETÉSEK
Feltéve az alant felsoroltakat, hogy saját érdekében a jelenlegi címüket az alulírott m. kir. konzulátussal megbeszéljék:
Horváth Imre volt címe c/o. Frank Konyha 52 West Broadway, Yorkton, Sask. Molnár József volt jánosai (Csehszlovákia) lakos. Sima János Al sósod. Gáza András, Oros. Porács János Sajóvámos. Tóth István-Lá dabessenyő. Bodolácz Pál volt címe 430 Victoria Ave. Regina, Sask. F. Gál László Kelemér, Gehring Henrik Somogy-szil. Cserecses Károly Nagynarda. Krizsmann Márton Duz. Papp Ilés Kiszessálás. Köles János Kismána. Hajdu József Sendrői. Geszler Mária férjezett Frey Mártonné volt címe Waverley, Sask. 40-2.

Magyar Királyi Konzulátus
Royal Hungarian Consulate
625 Royal Bank of Canada Building
WINNIPEG, Man.

FELKÉRJÜK LAPUNK MUNKATÁRSAIT, HOGY CSAK A PAPIR EGYIK OLDALÁRA, LEHETŐLEG RITKASOROS GÉPIRASSAL ÍRJAK CIKKEIKET

UTAZZÉK AZ ÓHAZABA

az egész világon lement

CANADIAN PACIFIC

gőzelein

Montrealból Budapestre egyeztet utazás \$100.24 oda-vissza \$163.00
Bécsbe " " " \$ 95.31 " \$157.90.
Prágába " " " \$ 94.38 " \$155.00

Indulás minden pár napban Montrealból avagy Quebecből közvetlenül az európai kikötőkbe.

CSAK 4 és 1/2 NAP. A NYILT TENGEREN!
Külön kirándulások rendezünk Európa országába. Az indulás 105 pontjairól kézzelgyel nyújtunk felvilágosítást.

UTLEVÉLŐGYEIT ELINTÉZZÜK
Bővebb felvilágosítást forduljon a legközelebbi C.P.R. Ügynökhez, vagy írásban az alábbi címek valamelyikéhez.

R. W. Greene, C.P.R. Bldg. Edmonton, Alta.	G. R. Svalwell, Saskatoon, Sask.	D. I. Lalkov, C.P.R. Bldg. Saskatoon, Sask.
--	----------------------------------	---

W. C. CASEY, Steamship General Passenger Agent, Winnipeg, Man.

KELETKANADAI IRODA

Vasár: SZABOLCS FERENC
Gyer és hitos pénzügyi — Hajójegyek — Bevándorlást és utazási ügyek — Polgári ügyek — Fordítások és okiratok — Kéjegyűri ügyek Farmok, házak adásvétele. Farmok a legjobb vidékeken, könnyű elhelyezkedéssel, bármily nagyságban kaphatók. Kérjen ajánlatot — Mindenemű biztosítás — Könyvek, újságok és hangfelvételek árusítása. Bármely ügyben forduljon bizalommal a címre:
IMMIGRANTS' SERVICE BUREAU
4, Barton Str. East. — HAMILTON, ONTARIO. — KANADA

FELHIVÁS TELEPEDNI SZANDEKOZÓKHOZ
Mielőtt farmvetelbe belemennének, forduljanak bizalommal a

BROOKSI MAGYAR IRODÁHOZ

Ez csak egy levél megírásába kerül, de talán egész élet bosszuságától ör meg. — Farmok eladása, adásvételek, utazásberendezés és anélkül teljes irrodai szolgáltatás. Fénkérdés. Okmánykezelés. Beutazási engedélyk. Hajójegyek.

DEMETROVITS DEZSŐ Brooks, Alberta

MAGYAR BILLIARD-HALL
MONTREALBAN
1608 St. Lawrence Blvd.
SZIVES PARTFOGAST KÉR
VARGA JÁNOS

TELEPEDESI LEHETŐSÉG
Mindazon családok és nőien egyének, akik telepedni szándékosnak, földbirtok-szerzési lehetőségekről tanácsot és felvilágosítást kaphatnak az alulírott bármelyik irodánál: Land Settlement Office, Department of Immigration, Commercial Building, Winnipeg, Man. Canadian Pacific Railway, Colonization Department, C.P.R. Station, Winnipeg, vagy Canadian National Railway, Colonization Department, Room 100, Union Station, Winnipeg, Man.

OLCSÓBB LETT A PÉNZKÜLDÉS!

25 cent kábeldíj!

Mainaptól számítólóg a kábeldíj az eddigi 50 cent helyett Magyarországra a pénzküldéseket ujabban arányában fogadjuk, 5.70 árfolyam szerint. Rumániába dollárban vagy forintban 165-167 árfolyam, Dinár. 56, Csehszlovákiába 33.33 egy dollár.

KÁBELDÍJ 25 CENT
A pénzküldések Amerikai Dollár árfolyamán vannak számítva
"HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA"
ALEX. A. KELEN
1456 City Hall Ave. MONTREAL, Que.

JACK LONDON

gákat és cselédeket munkájuk közben és végül nem maradt más élőlény a nyaralóban, csak Vesta.

A soffőr azok közül való volt, akik megszöktek a parttól. Két hónappal később visszatért és megtalálta Vestát a kis pavillonban, ahova a szép asszony rejtőzött. Brutális, ijesztő alak volt a soffőr és Vesta elbújt előle a fák között. És éjjel, gyalgoszerrel elmenekült a hegyek közé. A férfi utána ment és utolérté még akkor éjjel. És hatalmába ejtette... Értitek? Megverte és szolgálójává tette. És azontul az asszony ment fát szelni, ő rakott tüzet, ő főzött és ő végzett minden durva munkát, ő, aki életében a kuszóját sem mozdította meg a háztartás körül. Erre kényesztette az a durva betyár, ő maga pedig nem dolgozott semmit, csak halászott és vadászott.

Ti meg sem tudjátok érteni micsoda lealázó helyzet volt ez az a helyzet az az asszonyra nézve! Nincs, nincs igazság, hogy az övé lett a legszebb, a legműveltebb dáma, Vesta Van Warden. Hogy milyen lealázó dolog volt ez, ti, kedves unokám sohasem fogjátok megérteni mert ti magatok is afféle kis vademberjelöltek vagytok, képtelenek másra, mint durvaságra. Miért nem lehetett Vesta az enyém? Én művelt finom ember voltam, egyetemi tanár. Ő olyan magas fokon állt, hogy a nagy halál előtt még rólam sem vett tudomást. Képzelték, hogy mekkorát sülyedt, midőn a soffőr kezébe került. Csak az emberiség teljes pusztulása tette lehetővé, hogy megismerjem, a szemébe néztek, hogy beszéljek vele, megfoghassam a kezét és igen, hogy szeressem és megtudjam, hogy ő is szeret engem. És elhittem, hogy szeret, hiszen nem ismert más férfit a világon csak engem és a soffőrt. Hát ha nyolcbillió ember elpusztult a földön nem tudott volna még ez az egy elpusztult!

Egyyszer, mikor a soffőr halászni volt, megkért, hogy öljem meg azt a gazembert. Sirva könyörgött, hogy öljem meg. De erős durva ember volt a soffőr és én nem mertem bántani. Inkább szép szóval próbáltam meg. Neki ígértem a lovamat, a ponyvát, a kutyákat, mindent, amim volt ha nekem adja Vestát. De ő az arcomba nevetett és a fejét rásta. Azt mondta hogy ő azelőtt soha volt, pokróc az olyan emberek talpa alatt, mint én és Vesta voltunk, most pedig az ország legelői dómája tisztítja a cipőit és fűti az ebédjét. "Te élted a világot" — mondta — a skariát előtt, most pedig nekem van fene jó dolgom. És semmiért sem cserélném vissza, ami elment."

A SKARLAT

— Arra is figyelmeztetett, hogy ha szemet mernék vetni az asszonyára, kitekeri a nyakamat, Vestát pedig félig agyonveri. Mit tehettem volna? Félttem. Vadember volt. Az első este sokat beszélgettünk Vestával a mi letűnt régi világunkról. Művészetéről, könyvekről, versekről. A soffőr figyelte és néha durva röhögésben tört ki. Haragudott ránk, hogy semmit sem értett a beszédünkből. Egyszer azután Vestára mutatva gunyos kacajjal kiáltott föl: "És ime, ez Vesta Van Warden, Van Wardennek, a mágánának egykori felesége, az ünnepeit szépség aki most az én asszonyom — Bizony kedves Smith professzor, nagyot fordult a világ. No, asszony, itt a csizmám, pucold ki! De szépen ám hogy Smith professzor láthassa, milyen jól kineveltelek!"

— Szegény asszony összeszorította a fogát és az arca bíborra gyulladt a szégyentől. A gazember ütésre emelte az öklét és én fölkeltem hogy ne legyen tanuja a durvaságnak. De a soffőr röhögött és megfenyegetett, hogy megver, ha végig nem nézem, hogyan pucolja ki az asszony a csizmáját. És végig kellett nézmem... Oh, ti nem értitek, unokám...

— És amikor elkészült vele, újra megszólalt a soffőr: "Néha makacsokodik egy kicsit a galambom, de csak egyszer kell jól szájonválni, mindjárt szelid galamb lesz belőle!" Máskor ismét azt mondta: "Elindultunk, hogy újra benépesítsük a világot. Te egy kicsit elkéstél professzor. Nem kaptál asszonyt. Hanem mondd nekem valmit". És az egyéves kislányára mutatva így folytatta: "Éz lesz a te feleséged. Persze meg kell várnod, amíg megnő. Gazdag. Övé az egész világ. A legnagyobb urnak a lánya. De én nem vagyok büszke. És megtisztellek, Smith professzor azzal, hogy eljegyzem neked a lányomat."

DITTON A.
Winnipegben 229 Austin St alatt valódi ÓHAZAI műkésztés műhelyt nyitott és a legfontosabb munkákat jutányos áron vállalja, garanciával.
Borotva 50c.
Hajnyírógép. 75c.
Óllék 25-35c.

A magyarok találkozó helye
EDMONTONBANI
EMPIRE HOTEL
10246 96th St. Telefon 25075
Jutányos árak, pontos kiszáradás, csengőszolgálat minden egyes szobában!

Tőzsde

Az e heti winniepei helyben áráról árak a következők:

BUZA —
No 1 0.53% No 2 \$0.48% No 3 \$0.43% No 4 \$0.39 No 5 \$0.36%

ZAB —
No 2 C W 27% No 3 C W 23%

ARPA —
No 2 25% No 3 C W 21

LEN —
No 1 N C W \$0.96% No 2 C W \$0.94% No 3 C W \$0.76%

ROZS —
No 1 és 2 C W 30% No 3 C W 27%

ÁLLATÁRAK

GŐSBLY		
J6	5.00	4.39
Közepes	4.25	4.75
Silány	2.50	3.00
VAGO MARHA		
J6	5.25	6.25
Közepes	4.00	4.75
BIKA		
J6	1.50	1.75
Silány	1.00	1.25
OKOR		
J6	3.50	4.25
Silány	2.00	2.75
BORJU		
J6	5.00	7.00
Közepes	3.50	4.00
SERTÉS		
/álogatott	5.75	5.75
Vetés	4.75	4.75
Könnyű	5.00	5.25
No. 1 koca	4.00	4.50
No. 2. koca	3.00	3.25
SARANY		
16	5.50	5.00
Silány	5.00	4.00
BIKKA		
J6	3.00	3.00
Silány	1.00	1.00